a Humiliami igit̃. Que ſit gr̃a
quã ꝯfert huĩlibꝰ ſubdit: vt q̃ ma
gis hũiliati fuerĩt ꝓpter ipm̃ tp̃e
certamis: eo gl̃ioſiꝰ exaltent̃ tp̃e
retributiõis: hũilitatẽ dicimꝰ: vl̃
qñ aliq̃s ꝓ abluẽdis pctĩs ĩcipit
ſalubrit̃ atteri. Uel qñ ſpontanea
mẽtis deuotiõe ꝑfectiores deo et
hoĩbus hũiliant̃. Uel qñ ꝯ ꝑſecu
tores ꝑ patiẽtie ꝟtutẽ inuictꝰ ani
mus armat̃. Et ad oẽ genꝰ hũili/
tat̃ ſequit̃ ꝯgrua merces exalta/
tiõis. b Tãq̃ leo ru. Sic rugi/
tus leõis ĩpedit aures ne aliũ ſo/
nũ excipiat: ſic diabolꝰ fideliũ mẽ
tes terẽdo: ⁊ illicita ſuggerẽdo a
via ꝟitatis ne vocẽ xp̃i audiãt a/
uertit. c Circũit. Tãq̃ hoſt̃ ob
ſidẽs muros clauſos explorat an
ſit ꝑs aliq̃ muroꝝ minꝰ ſtabil̃: cu/
ius aditu ad ĩteriora penetret̃: of/
fert ocul̃ formas illicitas ⁊ faciles
voluptates: vt viſu deſtruat caſti
tatẽ: aures ꝑ canora: vt emolliat
xp̃ianũ rigorẽ. Liguã ꝯuitio ꝓuo
cat manũ iniurijs laceſſentibꝰ ad
cedẽ ĩſtigat: honores terrenos ꝓ/
mittit. vt celeſtes adimat. Et cũ la
tẽter ñ põt fallere: addit aptos ter
rores. In pace ſb̃dolꝰ: ĩ ꝑſecutiõe
violẽtꝰ. ꝯ quẽ animꝰ dꝫ tãtũ eẽ ꝑa
tus ad reſiſtẽdũ: q̃tũ patꝰ eſt ille
ad ĩpugnãdũ. d Sciẽtes. Tãto
maiorẽ habete fiduciã: q̃to ꝯſtat
qꝛ ñ vos ſoli tẽtamini: ſꝫ ipſa paſ/
ſio q̃ vos fatigat ẽ eadẽ ⁊ cõis no
ſtre frñitati. i. fratñe eccl̃ie: q̃ eſt ꝑ
totũ mũdũ: ⁊ qꝛ a ꝯſtõne mũdi ſꝑ
paſſi ſũt iuſti: pudeat vos ſolos ꝑ̃
oibꝰ ñ poſſe pati. e Scripſi. Uo
bis ñ vt ĩperãs: ſꝫ obſecrãs ⁊ ꝯte
ſtãs auc̃te ſcp̃turaꝝ hãc eẽ veram
gr̃az quã ſcribẽdo ꝑ̃dico: qꝛ ñ ẽ in
alio aliq̃ ſalꝰ: in q̃ oportet vos ſal
uos fieri. vl̃ obſecrãs vos vt faci/
at̃ hãc gr̃az ĩ q̃ ſtat̃: q̃ ĩbuti eſt̃:
eẽ verã gr̃az vr̃az. ⁊ ꝓficiẽtẽ vob̃
Qui gr̃az ſꝑnit ñ gr̃az minuit: ſꝫ
hãc nõ ſuã. i. nõ ſibi vtilẽ reddit.
f In baby. Romã vocat babylo
nẽ ꝓpt̃ ꝯfuſionẽ ml̃tiplicis idola
trie ĩcuiꝰ medio ſctã eccl̃ia adhuc
rudis ⁊ ꝑua iã fulgebat: ſic̃ plebs
iſraelitica ꝑuo nũero ⁊ captiuata
ſedẽs ſuꝑ flumĩa babylonis: ab/
ſentiã ſctẽ terre deflebat: nec cãti/
cũ dñi ĩ aliena terra cãtabat: ⁊ bñ
dũ auditores hortat̃ ad patientiã
aduerſitatũ ꝑ̃ſentiũ: dic̃ eccl̃iam q̃
ſecũ ẽ in babylone ꝯſtitutã. i. ĩ cõ/
fuſiõe tribulationũ: qꝛ ſctã dei ci/
uitas a ꝑmixtiõe ⁊ ꝑ̃ſſura diaboli
nõ põt eſſe ĩmunis. Ep̃la prima
Petri finit. Incipit epiſtola ſcd̃a
Petri. Ca. I

g S Imon petrus.
Iſtam eiſdẽ qui
bus ⁊ primã ſcri
bit epiſtolaꝫ: ele
ctis ꝓſelitis di/
ſperſionis ponti
galatie capa. aſie
et bithinie: ꝯfirmans eos aduer/
ſus pſeudo qui verã doctrinaꝫ a/
uertentes ſuos inducebant erro/
res: vt qui ꝑſecutoribus non ceſ/
ſerũt heretic̃ ñ cedãt. h Seruꝰ
⁊ apo. Cõmẽdat̃ ꝑſona ſcribẽtis.
Coeq̃lem

†Humiliamini igitur ſub potẽti
qui hic eſtis in ꝑegrinatiõe.
manu dei: vt vos exaltet in tp̃e
iudicij. *corporis ⁊ aie*
viſitatiõis †oẽm ſollicitudinem
ſicut anchoram in mari.
veſtrã ꝓijciẽtes in eũ: qm̃ ip̃i cu
a ita ꝓijcite vt ⁊ vos collaboret̃ adiutrici gr̃e
ra eſt de vobis †Sobrij eſtote et
nõ intenti delectationibus ſeculi.
vigilate qꝛ aduerſariꝰ veſter dia
bolus tãq̃ leo rugiẽs circũit q̃/
rẽs quẽ deuoret: cui reſiſtite for
fides ſit quaſi murus.
tes ĩ fide: ſcientes eandẽ paſſio/
qḋ ex vobis eſt facite.
nẽ ei que ĩ mũdo ẽ vr̃e fratñita/
a fidei ſpei et aliarũ. *dator.*
ti fieri. Deꝰ aũt omĩs gr̃e q̃ vo/
cauit nos ĩ eternã gloriã ſuaꝫ in
exiſtentes vt membra.
chriſto ieſu modicũ paſſos: ipſe
*illis ꝟtutibꝰ q̃s iã habet̃ ſuꝑaddet alias vir
tutes. a ad ꝑferẽdas tribulatiões. b mẽ/
bra timore ⁊ errore diſſoluta in vnitateꝫ eccleſie
reducet.*
ꝑficiet: confirmabit ſolidabitq̃.
Ipſi gloria ⁊ ĩperiũ ĩ ſecula ſecu
*a qui mihi neceſſarius erat: ſꝫ cauſa veſtre ſa/
lutis eum dimiſi.*
loꝝ amen. Per ſiluanũ vobis fi
delẽ fratrem vt arbitror ſcripſi
vt cito poſſitis intelligere.
breuiter: obſecrãs ⁊ conteſtans
hãc eſſe verã gratiaꝫ dei in qua
qḋ ego dico vobis dicũt ⁊ alij.
ſtat̃. Salutat vos eccleſia que
a euãgeliſta a me baptizatꝰ: a me doctus.
eſt ĩ babylone collecta: et marcꝰ
a in ſignũ cõmunis fidei.
filius meꝰ. Salutate inuicem in
pacifico columbino: non ficto: non ſubdolo.
a a gr̃a incepit: in gr̃a finit.
oſculo ſancto: Gratia vob̃ oibꝰ
*a quaſi qḋ ꝑ̃nominatis eccleſijs ſcribo omni/
bus per orbem terrarũ eccleſijs ſcribo.*
qui eſtis in chriſto ieſu amen.
Finit ep̃la ꝑ̇ma bt̃i petri ap̃li.

Argumentuꝫ in ſecundã epi/
ſtolam canonicam petri
SImon petrus ꝑ fidem
huic mundo ſapientes
mortuos eſſe declarat:
eiſdẽq̃ pietat̃ q̃ta ſit magnitu
do luce ipſa clarius manifeſtat.
Finit argumentum.

Incipit epiſtola canonica ſe/
cunda beati petri ap̃li. Ca. I
obediens. ſ. fidei.
a agnoſcens veritatem
SImon petrus ſer
firmꝰ in fide. *humilis*
*a nuncius ſaluatoris et
regis noſtri.*
uus et apoſtolus
ieſu chriſti: his q̃

ſuꝑbiẽtiũ ⁊ ĩ eleuatiõe hoĩm humiliũ ad loca
angeloꝝ. ꝓpt̃ qḋ ꝯcludit: Humiliamini ⁊c̃.
a Oẽm ſolli. ve. ꝓiici. ĩ eũ. nõ qḋ omittãt fa/
cere qḋ in ſe ẽ. nã h̃ eſſet tẽtare deũ: ſed ꝙ ipſi
credãt aſſequi oĩe bonũ ꝑ ꝟtutẽ dei b So
brij eſtote. Hic ſcd̃o ĩformat eos de vigilãtia ⁊
ſobrietate q̃ ſũt ml̃tũ neceſſarie. d. Sobrij eſto
te. ĩ victu ⁊ veſtitu. c Et vigilate. i. diligẽter
a pctĩs ꝑ̃cauete. d Quia adũ. ve. dia. tãq̃
leo rugiẽs. ꝑ ſeuitiã. e Circũit. ꝑ maliciaꝫ.
f Querẽs quẽ deuoret. incorporãdo ſibi per
mortalẽ culpã. g Cui reſi. for. in fide. forma
ta charitate q̃ ẽ armatura ſufficiẽs ad ſibi reſi
ſtendũ. h Sciẽtes eãdẽ paſſionẽ. i. demõis
inſultũ ⁊ tẽtationẽ. i Ei que in mũ. ẽ ve. fra.
fieri. i. fratribꝰ vr̃is ꝑ mũdũ diſꝑſis. q. d. reſi/
ſtite diabolo ſic̃ ⁊ ip̃i. ⁊ qꝛ talis reſiſtẽtia indi/
get diuĩa aſſiſtẽtia. iõ ſubdit: k Deꝰ aũt oĩs
gr̃e. ſ. dator. l Qui vocauit nos. ꝑ fidẽ.
m In et̃. gl̃iam ſuã. finalit̃. n In xp̃o ieſu.
ꝯſequẽdã. i. ꝓ xp̃o ieſu. o Modicũ paſſos.
omnis enim pena tẽporalis eſt modica reſpe/
ctu eterne vite et etiam reſpectu mercedis ex/
pectate. p Ipſe perficiet. ſ. ad quod veſtra
virtꝰ nõ ſufficit. q Cõfirmabit. veſtrã fragi
litatẽ. r Solidabitq̃. gr̃am vobis datam.
Ipſi gl̃ia ⁊c̃. s Per ſiluanũ. hec eſt vltima
ꝑs ſiue ꝯcluſio huiꝰ ep̃le in q̃ ꝑ̇mo oſtẽdit per
quẽ ſcribit vt recipiẽtes eã ſint mag̃ certi ꝙ e/
manuerit a petro ⁊ nõ ab aliq̃ pſeudo ap̃lo. d.
Per ſiluanũ fidelẽ fratrẽ vob̃ vt arbitror bre
uiter ſcripſi vt meliꝰ poſſit̃ retinere ⁊ oꝑe ad/
implere. t Obſecrãs. i. obſecrãdo monẽs et
nõ imperãs de ꝑ̃dictoꝝ adimpletione. v Et
cõteſtãs hãc eſſe verã gr̃am dei. ſ. fides catho
lica. x In qua ſtatis. firmiter radicati. ſcd̃o
eos ſalutat ex ꝑte fideliũ q̃ cũ eo erãt rome vñ
ſcripſit hãc ep̃laꝫ dicẽs: y Salutat vos ec/
cleſia. i. ꝯgregatio fideliũ. z Que ẽ ĩ baby/
lone. i. ĩ roma quã figuralr̃ babylonẽ vocauit.
ſm̃ ꝙ dicit Hiero. in lib̃. illuſtriuꝫ viroꝝ: qꝛ ſic̃
babylon fuit ciuitas maxĩa et idolatrie dedi/
ta. ſic̃ ptꝫ in Daniele. ſic roma fuit poſtea ex ſi/
mili oꝑe. vñ dicit Leo papa in ſermone ḋ ſan/
ctis ap̃lis petro et paulo de ciuitate romana:
ꝙ magnã credebãt feciſſe religionẽ. ſi nullius
reſpueret falſitatẽ. i. idolatriã. a Collecta. ſ.
ad fidẽ xp̃i ſicut ⁊ alie eccl̃ie. b Et marcꝰ filiꝰ
meꝰ. ſ. ſpũalis ĩ baptiſmo ⁊ doctrina. c Sa/
lutate inuicẽ. ĩ ſigno mutue charitat̃. d In
oſculo ſctõ. nõ adulatorio ſic̃ abſalõ oſculabat̃
ppl̃m. ij. Regũ. xv. Nõ ſil̃atorio. ſic̃ ioab ama/
ſam. ij. Reg. xx. Non ꝓditorio. ſic̃ iudas dñm:
Matth. xxvj. Nõ impudico. ſic̃ ml̃ier adultera
iuuenẽ. Prouerb̃. vij. Sꝫ oſculo ſctõ. qḋ ẽ cha
ritat̃ ſignũ ⁊ eiꝰ fomentũ. e Gratia. ſ. dei.
f Uobis oĩbꝰ. ſupple ſit. g Qui eſtis in
chriſto ieſu. incorporati ſibi ꝑ fidem.
Finit poſtilla venerabil̃ fratr̃ Nico. de ly/
ra ſuꝑ ep̃laꝫ canonicã bt̃i Petri ap̃li primam.

Incipit epiſtola ſecũda beati Pe
tri apoſtoli. Ca. I
b SImon petrus. Hic incipit ſe/
cunda Petri ep̃la quã ſcp̃ſit
eiſdẽ quibꝰ ⁊ primã. ⁊ diuidi
tur in duas ptes. ſ. in ſaluta/
tionẽ ⁊ ꝓſecutiõem. ſcd̃a. ibi:
Uos aũt. ĩ ꝑ̇ma ꝑte ꝑ̇mo de/
ſcribit̃ ꝑſona ſalutãs ex noĩe ꝑ̇mo. cuꝫ ḋr: Si/
mon: qḋ nomen habuit añq̃ vocaret̃ a xp̃o. ⁊
ab adiũcto. cũ ḋr: i Petrꝰ. h̃ nomẽ ſibi ĩpo/
ſuit xp̃s a firmitate fidei ⁊ ad diſcretionẽ alte
riꝰ ſimõis q̃ dictꝰ eſt zelotes. Act̃. j. Deſcribit̃
etiã ex hũilitate. cũ ḋr: k Seruꝰ. ⁊ ex officij
dignitate. ibi: Et ap̃ls ieſu chriſti. l His. hic
ſecũdo deſcribuntur perſone ſalutate. cuꝫ ḋr:
His q̃ coequalẽ nobiſcũ ſortiti ſũt fidẽ ꝑ li co/
equalẽ

†Jaco. 4. c
3. q. 1. c. nul/
li.
†Luc̃. 12. c
Rom. 12. c
†. 3. q. 1. ca.
nulli.
D
A

a Coequalē. Coeq̄les ſibi cogſcit nō p circūciſiōe. Sz qꝛ eādē quā ipe acceperāt xp̄i gr̄az ⁊ fidē ⁊ hāc p opa exercebāt. b In iuiſticia. Hāc iuſticiā ñ hūana prudētia repperit: nec legis inſtitutio docuit: ſz noſter ſaluatoꝛ ī euāgelio oñdit: niſi abūdauerit iuſticia veſtra pluſq̄z ſcribaꝝ: ⁊ phariſeoꝝ nō intr. reg. celoꝝ.

Mat.5.c

c Gr̄a vo. In p̄ma mltiplicet in hac adīpleat: qꝛ illā incipientibꝰ hāc pfectioribꝰ ſcribit. Multiplicat gr̄a bñ pficiētibꝰ ī hac vita p fidē. Adimplebit puenīetibꝰ in alia vita p ſpēz: vñ addit ī cognitiōe dei enī vt noſcatis vnū veꝝ deū ⁊ quē miſit ieſum xp̄m.

d Quō oīa no. Ita adimpleatur: vt p eū cogſcatis quō .i. q̄ perfecte ſūt nobis donata p gr̄az eiꝰ oīa dona: nō infirmitatꝫ ſicī veteri lege q̄ nemi nē duxit ad pfectū. Sz dona virtutꝫ ſue: q̄ ſūt ſufficiētia ad vitā ⁊ pietatē: qꝛ omīa q̄cūq̄z audiuit a p̄re: nota fecit. Vel ſi legat q̄ ad vitā ⁊ pietatē donata ē. ita exponit: vt cognoſcatis quō dñs nobis oīa virtutis ſue dona iux modū nr̄e capacitatꝫ p̄ſtiterit: q̄ virtus donata ē ad vitā ⁊ pietatē cōſequēdam. e Propria glo. Nō angelū nō archangeluz: ad ſaluandū miſit: nō ī nobis aliq̄d boni p qđ ſaluaremur inuenit: Sz infirmos ⁊ ingloīrios ſua virtute reparauit et glīa. f Maxīa ⁊ p̄cioſa nob̄ pmiſſa donauit: Id eſt vitaz eternā quā p eiꝰ cognitionez ꝯſeq̄mur: vel q̄ pmiſit nobis de cōuerſiōe alioꝝ p nos: vel aduētu ſpūſſancti: vel de potentia miraculoꝝ donauit.

B

g Nobis pmiſſa dona. Vel iō nobis q̇ natura ſumꝰ iudei q̇ magiſterio ipſiꝰ corporalit vſi ſumꝰ. oīa ſacramēta reſerauit: ⁊ iō maxīa ⁊ p̄cioſa ſpiritusſancti pmiſſa donauit: vt p h̄ etiā vos q̇ ex gentibꝰ eſtꝫ q̇ carnalit xp̄m nō vidiſtꝫ diuine ſue nature donaret eē participes: vt ſic nos pmiſſa ab illo vel accepimꝰ: vl' acceptu ros ꝯfidimꝰ: ſic et vos credētes de donis eiꝰ ſitꝫ indubij.

h Miniſtrate in fi. Non ſolū fugiatis concupiſcētiam mūdi. Sed etiā miniſtrate in fide vr̄a virtutē: q̄ſi ſeruili ⁊ humili mō oſtēdite fratribꝰ virtutē .i. cōſtantiā vr̄e bone ꝯuerſatiōis q̄ fidei ingerēda ē: ne ſine operibus fides ocioſa ſit vt alios vr̄o exemplo

1.Coꝛ.6.b in bona ꝯuerſatiōe cōfirmetis. Vos dico oēm curā ſubinfe. In ſolo deo ſit oīs vr̄a cura in occulto cordis: ne ſitis molles ⁊ diſſoluti. i In ſcīa aūt abſtinen. Cū bona facere didiceretis ſpe eterne vite mox a malis abſtinete: ⁊ in cogitatiōe ⁊ in ope ne in vacuū ſcīa celeſtium cedat: ſi ſe ab illecebris ſeculi aliq̇s nō coerceat. k In pietate āt. Nō alterius rei intuitu pietatꝫ opa aduerſarijs vr̄is impēdatis: niſi fraterne dilectiōis: vt p eis oretis vt cōuertant: q̇ doctrina vr̄a vel increpatiōibꝰ nolūt cōuerti.

l Charitatē. Dei q̄ merito amori fraternitatꝫ adiungit: qꝛ nec deꝰ ſine pximo: nec pximus ſine deo pfecte diligitur. m Hec enim ſi vobiſ. ⁊c. Ideo hec tenete ⁊ alijs miniſtrate: qꝛ hec oīa ſi aſſint vobis ī affectu cordis: ⁊ etiā ſuperēt .i. aduerſū vitioꝝ bella p̄ualuerint nō vacuos ꝟtutibus ꝯſtituent in

hoc ſeculo

ſ diuina electione.

a coeq̄ualē nobiſcū ſortiti ſūt fidez a b

a ſ nō in circūciſiōe legis equati eſtis antique plebi dei: ſed fide que operibus legis ſaluar.

b in iuſticia dei nr̄i ⁊ ſaluatoris ie/ c

c ſu xp̄i: gr̄a vob̄ et pax adimpleat d e

a ſ vel ag. ſ in quo eſt vite eterne conſummatio f

in cognitiōe dei et ieſu chriſti dñi g

vnde ſunt cōſūmati in vnū. a ſ dona.

d noſtri. Quō ōmia nobis diuine h

ſ obtinēdā. ſ cōſeruādā.

virtutꝫ ſue que ad vitā ⁊ pietatē i

a ſ ⁊ hoc. ſ p cognitionē ſaluatoris oia myſteria diuinitatꝫ quibus ſaluaremur cognouimus.

donata ſūt p cognitionē eiꝰ q̇ vo k l

a ſ qñ tranſfiguratus ē in mōte. b ſ miraculoꝝ.

e cauit nos ppria glōria ⁊ virtūte:

a ſ vel p quē xp̄m vel p q̄ dona. ſ cognitionem.

b ſ q̄nto pfectiꝰ q̇s deū cogſcit tāto plus pmiſſorū eiꝰ magnitudinē ſentit. ſ gr̄a ſit vobis ⁊ pax

f g per quā maxima et p̄cioſa nobis m n

pmiſſa donauit: vt p hec efficia/ o p

vt per hec. a ſ coheredes filij dei nō p naturā ſz p gratiā ita tñ vt ſitis fugiētes ne corrūpamini a concupiſcentia.

mini diuine ꝯſortēs nature: fugi q

entes eiꝰ q̄ in mūdo eſt ꝯcupiſcē/

tie corruptionē. Vos aūt curam r s

h oēm ſubinferētes miniſtrate ī fi/ t

a ſ bone opatiōis. b ſ in bona cōuerſatiōe diſcite bñ facere ſpe eternoꝝ nō tpaliū.

de vr̄a virtūtem: in virtūte autē v

a ſ diſcretiōis ſciēdi q̇d cui: qñ. vel quō: ſed qꝛ ſub ſpecie diſcretionis ſolet blandiri volupras. iō in ſci. miniſtra. abſti. ſ a malis. ſ a voluptatibꝰ.

i ſciēntiā: in ſciētia aūt abſtinētiā: x

a ſ abſtinentiā patiētia ſequit vt q̇ a voluptatibus mūdi ſe cōtinet: aduerſa q̄z eiꝰ ſuſtineat.

in abſtinētia aūt patiētiā: ī patiē y

a ſ vt erga eos q̇s toleratis pie ſollicite ex charitate ſitis.

k tia aūt pietatē: ī pietate āt amo/ z a

rē fraternitatꝫ: ī amore aūt fratni b c

ſ dei.

l m tatꝫ charitatē. Hec eni ſi vobiſcū d e

equalē. nō excludunt diuerſi gradus ī fide circa obiectū. nā ad fidē in q̄libet req̄rit q articuli fidei credant. ſi enī q̇s vnū ſolū articulū diſcrederet nulliꝰ fidē ppe dictā hr̄et. tñ ī fide ſunt gradus q̄tū ad explicationē. lz enī oēs fideles credāt oēs articulos ſaltē īplicite. tñ hñtes maiorē noticiā plura credūt explicite. ſil'r q̄tū ad intēſionez: qꝛ vnꝰ credit feruentiꝰ ⁊ firmiꝰ alio. ſz p li coeq̄lē excludit diſtinctio iudeoꝝ ⁊ gentiliū: qꝛ gētiles credētes eq̄liter receperūt dona dei: int q̄ eſt fides. ſic ⁊ iudei. vñ Ro. x. Nō eſt diſtinctio iudei ⁊ greci. nā idē dñs oīm diues ī oēs q̇ inuocāt illuz. vñ ⁊ Actꝫ. x. Corneliꝰ ⁊ alij gētlies q̇ erāt cum eo ſpm̄ſanctū recepert eodē mō ſic iudei recepert in die pentecoſtes: ⁊ h̄ eſt qđ dꝛ: His .i. gētilibꝰ cōuerſis q̇bus ſcribebat petrꝰ. vt dictū eſt ī p̄ncipio ep'le p̄cedētꝫ. a Coequalē nobiſcū .ſ. iudeis de quibꝰ erat petrꝰ. b Sortiti ſūt fidez. ⁊ etiaz alia dona dei. iō ſubdit: c In iuſticia dei .i. data p deū. et accipit hic iuſticia put eſt oīs virtꝰ ſic accipit ph̄s vno mō. v. Ethicoꝝ. ſz ibi loquit de iuſticia acq̇ſita. hic aūt agit de infuſa. d Gr̄a. Hic tertio deſcribunt optata bona. cū dꝛ: Gr̄a vob̄ in p̄nti. e Et pax: ī futuro vbi quietabit totꝰ hois appetitꝰ. f Adimpleatur ī cog. dei ⁊ xp̄i ieſu dñi nr̄i .i. p cognitionē eiꝰ ī p̄nti q̄ dirigit ad pacē illā cogſcēdo đ xp̄o q̄ ſequunt. Quō oīa ⁊c. totuz ē ſub vno verbo vſq̄z ibi: Vos aūt. excluſiue et iō eſt de ſalutatione ī q̄ exp̄munt optata bona. ⁊ eſt lr̄a intricata. ppter qđ ſic iungat: g In cog. dei et ieſu xp̄i quō oīa ⁊c. .i. vt cognoſcatꝫ q̄ benigne ⁊ pfecte donata ſūt nobis oīa q̄ ad vitā gr̄e pertinēt. i Et pietatē .i. cultū latrie que pietas a Tullio ⁊ doctoribꝰ catholicis noiat. h Diuine virtutis .i. p virtutē diuinaz q̄ ē in eo .ſ. xp̄o. verūtñ qꝛ cognitio xp̄i ⁊ donoꝝ eiꝰ deriuata eſt ad gētiles p p̄dicationē aplo'ꝝ īmediate illuminatoꝝ. iō ſbdit: k Per cognitionē eiꝰ .ſ. xp̄i nob̄ donatā ab eo. l Qui vo. nos ppria glīa et ꝟtute. cū eſſemꝰ ſimplices ⁊ idiote: Actꝫ. iiij. ppter qđ totū eſt ab ip̄o. m Per quā .ſ. gloriā ⁊ virtutē xp̄i. n Maxīa ⁊ p̄. no. pmiſ. donauit .ſ. ſpm̄ſanctū ſigno viſibili ⁊ donū liguarū ſic pmiſerat. Luc. vlti. Vos āt manete ī ciuitate donec īduami ꝟtute ex alto. ⁊ Joh. xvj. Si enī nō abiero paclytꝰ nō veniet ad vos. ſi autē abiero mittā eū ad vos. ⁊ ſubdit ibidē: Cū aūt venerit ille ſpūs veritatꝫ docebit vos oēz veritatē. o Ut p hec. dona ſpūſſancti vob̄ data. p Efficiamini. credētes nr̄e p̄dicatiōi. q Diuine cō. nature. p dona gr̄e ſic ⁊ nos. ſic enī pfectiōes naturales ſūt q̄dā diuīe nature pticipatiōes in eſſe naturali: ſic dona gr̄e in eſſe ſupnaturali. ⁊ qm̄ acceſſus ad terminū ad quē includit receſſuz a tmino oppoſito. iō ſubdit: Fugientes eiꝰ ⁊c. ⁊ ptz. r Vos aūt. Hic incipit pſecutio ep'le ī q̄ p̄mo credētes inducit ad tenendū firmit fidei ꝟitatē. ſcđo ad p̄cauēdū oppoſitā falſitatē. ca. ſe. Prima in duas. qꝛ p̄mo ponit dictā inductionez. ſcđo inductiōis rōnez. ibi: Hec enī. Circa p̄mū ſciendū q fides ſine operibus mortua ē. vt dictū ē. ſ. Jaco. ij. ppt qđ nō ē pfecta vſq̄zquaq̄z nō ppter aliquā falſitatē. nā fidei formate nō ſubeſt falſū: ſz ppt opis defectū. iō credētes inducit ad fidē operatā p dilectionē ⁊ alias ꝟtutes annexas. d. Vos aūt ſupple ſitꝫ. s Curā oēm ſubinferētes. adimplēduz qđ ſubdit: t Miniſtrate in fide vr̄a virtutē .ſ. bene operandi vt appareat viua. v In virtute aūt ſcientiā .i. diſcretiōez operis directiuā. x In ſciētia aūt abſtinentiā. nō ſolū ab illicitis: ſed etiā ab aliq̇bꝰ licitis puenientes ad cōſilioꝝ pfectionē. y In abſtinētia aūt patientiā. ſicut dꝛ Matth. vj. Cū aūt ieiunatis tpibus nō iniūctis .ſ. nolite fieri ſicut hypocrite triſtes ⁊c. In patiētia aūt pietatē. hoc eſt enī pfectiōis q hō ſit ſibi durus p abſtinentiā ⁊ alijs pius p cōdeſcēſionē. z In pietate aūt. circa aliq̇s pſonas ſingl'ares. a Fratnitatꝫ .i. cōicatꝫ fideliū. b Amorē. qꝛ bonū cōmuniꝰ eſt diuiniꝰ ⁊ meliꝰ. c In amore aūt fraternitatis charitatē .i. vnionē ad deū q̄ eſt vinculū pfectiōis Col'. iij. ⁊ per ꝯñs oīm p̄dictoꝝ pfectiua. d Hec enī. Hic ꝯñr ponit inductionis dicte ratio. ⁊ p̄mo ratione ſumpta ex pte inductionis. ſcđo ex parte inducentis. ibi: Propter quod. Prima ratio: quia ſi ſic acquieſcatur inductioni dicte puenit inde magnū bonū ⁊ euitat magnū malū. ⁊ h̄ eſt qđ dicit: Hec enī. p̄dicta. e Si vobiſcum aſſint. inſeparabiliter.

Et ſuperēt

hoc ſeculo: vel ſine fructu in futuro: vel nō vacuos in vobiſ ipſis ſic̄ vas om̄i bono liquoꝛe vacuū: nec ſine fructu ī alijs q̄s exēplo vr̄o cōuertitť. a Cec⁹ ē ꝛ manu. Oculus ſciaꝫ: man⁹ opationē deſignat. Cec⁹ ē ꝛ manu tētans: q̄ ſciaꝫ recte opatiōis nō hn̄s: q̄cq̄d ſibi rectū videť opať ꝛ lumē veritatis ignoꝛās q̄ſi manū ad op⁹ qđ nō videt extēdēs: greſſus ī iter qđ ñ ꝑuidet extollit. iō q̄ miſer in ruinam ꝑditiōis quā ꝑſcire nequibat: īcidit. b Obliuionē acci. Q̄ñ hō de pctō in pctm̄ cadit: videť oblit⁹ pacti qđ in baptiſmo cū deo inijt. c Certaꝫ
Mat.10.b vr̄am vo. Multi vocati p.e. Certa ḡ eſt vocatio cūctoꝝ q̇ ad fidē veniūt. Qui x̄o fidei ſacris q̄ ꝑceperīt bona opa q̄ꝫ pſeuerāter adiūgūt: iſti ſuaꝫ vocatiōeꝫ: etiā electionē certā ītuēti b⁹ faciūt. Sic ꝛ q̇ p⁹ vocationē ad vitia vertunť: cū ī his vitijs ex hac vita migrauerint: iam om̄ib⁹ certū redđiť: q̄ repꝛobi fuerīt. d Nō peccabitis aliqñ. Id eſt ad vitā eternā attingetť. vbi ampli⁹ nō peccabitť: vel criminalia nō vitabitis: q̄ qui egerit nō hꝫ hereditatē in regno xp̄i: a q̇b⁹ īmunis iuuāte dn̄o ꝑmanet: q̇ ſupradictis virtutib⁹ ſe mancipauerit. Sine venialibus x̄o nullus eſſe pōt.
Ezec.10.d e Sic enī abun. ꝛc̄. Ezechiel loq̄ns de edificio ī mōte ꝯſtituto ait: Et in octo gradib⁹ aſcēſus ei⁹. Et h̄ petr⁹ octo x̄tutū grad⁹ nūerat: fidē: x̄tutē: ſciaꝫ: abſtinētiā: patiētiā: pietatē fraťnitatť amoꝛē: charitatē: q̇b⁹ fugientes mūdialʼ ꝯcupiſcētie coꝛruptionē: ad hītatiōeꝫ regni celeſtť aſcēdere
Pſ.83. debem⁹. đ q̇b⁹ Pſ̄. Aſcēſus ī coꝛde ſuo diſpoſuit ī valle lachꝛymaꝝ ī lo
Ibidem co quē poſuit. ꝛ īfert: ꝛ ambulabunt đ x̄tute ī x̄tutē ꝛ videbiť de⁹ deoꝝ ī ſion. f Incipiā. Ut ſit voƀ ītroit⁹ patēs ad ſctā ſctōꝝ iteꝝ ꝛ iteꝝ monebo vos ꝛ ſp ero ī inceptiōe: qꝛ nunq̄̄ erit finis monitiōiſ. Qđ ḡ nō ē mihi pigrū ſepi⁹ iterare: voƀ nō ſit oneroſum ſepi⁹ audire. g Et q̇dē ſciētes. Quare vult monere illos q̇ ſciunt ꝛ cōfirmati ſunt. iō. ſ. vt ſciaꝫ quā hn̄t opib⁹ exerceāt: ꝛ x̄itatem cui⁹ pn̄tia ꝯfirmati ſūt: fixa mēte cuſtodiāt: ne qñ p mgr̄os erroꝛis excidāt a ſimplicitate ꝛ caſtitate fidei. h Juſtū a. ar. ꝛc̄. Ideo monebo: qꝛ iuſtuꝫ arbitroꝛ (p h̄ q̄ dn̄s benigne vocauit me ꝛ ꝯfirmauit: ꝛ alios ꝯfirmare monu
Apoc.3.a it: dicēs: confirma fr̄es tuos) ſuſcitare vos q̄ſi doꝛmiētes ad p̄dicta ſemp exiſtēs ī cōmonēdo ſollicit⁹. i Depoſitio tab̄naculi. Pulchꝛe nō moꝛtē ſꝫ depoſitionē vocat: qꝛ ſic ē famulis dei carnis retinacula exuere: ſic̄ viatoꝛib⁹ ꝯfecto itinere domū ꝓpriā ꝓ habitatiōe tabernaculi adire: ꝛ ſicut poſitť ī expeditiōe ꝓſtrato hoſte ad patriā redire. k Dabo āt ope. Quia cito trāſitur⁹: iō interī duꝫ viuo dabo operā vt vos freq̄nter. ſ. q̇tiens inſtabūt pſeudo: ꝛ volent vos abſtrahere: habeatis hec in memoria poſt obitū meum: qñ me p̄ſentē nō habebitis doctoꝛeꝫ: nō q̇libet mō hr̄e: ſed ita vt hoꝝ memoꝛiā faciatť: ope adimplendo: ꝛ alios docēdo. l Poſt obitū. Obit⁹ đꝛ ſanctorū quādo exeūt obuiam ſponſo. m Nō enī indo. fa. Hic et paganos tangit ꝛ hereticos. Pagani q̇cq̇d eos delectabat deos appellare nō timuerūt. Heretici acceptis dei veri myſterijs de cetero non diuinis ſcripturis attendere: ſꝫ potius ad ſenſum erroneum has male interpꝛetando transferre ſtuduerunt.

a ſ bella vitioꝝ. ſ in pn̄ti. ſ q̄ ad voſipſos.
ſ nō apparebit in cōſpectu meo vacuus.
aſſint ꝛ ſupēnt: nō vacuos nec ſi/ a b
a ſ in futuro. ſ q̄ ad alios. ſ virtutū. ſ merce/
cedis. ſ in die iudicij qñ cognoſceť ieſus: vť in
cognitione. i. ꝓpter hoc qꝛ cognouiſtis.
ne frūctu vos cōſtituēt in dn̄i nr̄i c d
ſ x̄e hec tenēda ſunt.
ieſu xp̄i cognitiōe. Cui enī nō pꝛę e
a ſ a lumīe diuīe ſolis alien⁹. b ſ nō hn̄s ducem
a ſto ſūt hęc: cēc⁹ ē ꝛ manū tentās f
boni itinerť. a ſ p baptiſmū vel p penitentiam.
b obliuionē accipiēs pūrgationis g h
a ſ oꝛiginaliū vel in q̇bus diu cōſueuerat.
ſ actualiū. b ſ qꝛ cec⁹ ē q̄ h̄ nō hꝫ.
vetēꝝ ſuoꝝ delictoꝝ. Qūapꝛopť i
ſ maioꝛi ſtudio ad hec retinēda laboꝛate.
frēs magť ſatagite: vt p bona o/ k
ſ oſtēdatť vos certe vocatos a deo ꝛ electos bn̄faciendo faciatť vos certos đ p̄mio vr̄e vocationis.
c pera certā vocationē vr̄aꝫ et ele/ l
ſ hec miniſtrate: quia.
d ctionē faciatť: hęc enī faciētes nō m n o
ſ moꝛtaliť. a ſ ī futura vita. b ſ miſtrādo hec
e peccabitis āliqñ. Sic ēnī abūdā/ p
a ſ .i. virtutes p quas introibitis ad vitā.
ter miniſtrabiť vobis intrōit⁹ in q
ęternū regnuꝫ dn̄i nr̄i ſaluatoꝛis
ſ qꝛ a deo vtilia.
f ieſu xp̄i Propť qđ vos incipiam r
a ſ vť ſup his. ſ octo gradibus.
g ſemp cōmonere dē his. Et q̇dem s
a ſ qđ in pn̄ti de his pōt ſciri. ſ monebo.
b ſ q̄uis cōfirmati ſitť. c ſ in futuro meli⁹ videbitť: ꝛ meli⁹ ꝯfirmati eritť: nec erit op⁹ moneri.
ſciētēs ꝛ ꝯfirmātos vōs in p̄ſen/ t v
h ti veritate. Juſtum aūt arbitroꝛ x
a ſ .i. coꝛpoꝛe in quo iter hui⁹ vite agiť: ꝛ contra aduerſarios veritatis certamen agitur.
q̄diu ſū in h̄ tābernaculo: ſuſcita y z
a ſ iō magť inſto: qꝛ cito remouebor a voƀ: ꝛ mlťi pſeudo ſubintrabūt ꝯtra q̄s vos opoꝛtet armari.
re vos in cōmonitiōe: cērt⁹ q̄ ve/ a
i lox ē depoſitio tabernaculi mei.
Scđm q̄ et dominus noſter ie/
a ſ vt: venio romā iterū crucifigi: et alibi: Extendes manus tuas: ꝛ alius te cinget.
k ſus chꝛiſt⁹ ſignificābit mihi. Da/ b
bo autem operam et frequenter
ſ volo.
l habere vos poſt obitum meū: vt c d e
ſ habeatis.
hoꝛum memoꝛiā faciatis omniū.
ſ iō adeo ſū ſollicit⁹: qꝛ magna res ē quā doceo.
m Non enim indoctas fabulas ſe/ f

a Et ſuperēt. oppoſita vitia. b Nō vacuos nec ſine fructu. īmo plenos meritis ꝛ premijs. c Uos cōſtituēt. finaliter. d In dn̄i nr̄i ieſu xp̄i cognitiōe. i. ei⁹ aperta viſiōe: Joh. xvij. Hec eſt vita eterna vt cognoſcāt te ſolū deū ꝛ quē miſiſti ieſum xp̄m. e Cui enī nō pꝛeſto ſūt hec cecus eſt. in intellectu. f Et manu tentans. i. dubius in effectu. g Obliuionē accipiēs ꝛc̄. i. per effectū videť oblit⁹. h Purgationis. p baptiſmū in quo accepit nouam vitā p fidem charitate foꝛmatā ꝛ alijs virtutib⁹ operantē. i Quapꝛopter frēs magis ſatagite. ꝓcedendo de bono in meli⁹. k Ut p bona opa certam vocationē. ad fidē catholicam. l Et electionē. ad beatitudinem. m Faciatť. quaſi dicat: ſi eſſetis a bonis operib⁹ ocioſi: videť vocatio ꝛ electio vr̄a magť eſſe ſm̄ p̄ſentē iuſticiam q̄ ſm̄ eternā dei p̄deſtinationē. Sciendū tn̄ q̄ hic accipiť certitudo ꝓ pꝛobabili ꝯiectura: q̄ certitudo ē ī moꝛalibus ꝛ hūanis agibilib⁹ req̄renda. ſm̄ q̄ diciť. j. Ethicoꝝ. Diſciplinati enim eſt intantū certitudinem inquirere ſm̄ vnūq̄dq̄ genus inq̄ztū natura rei recipit. ꝓximū enī videť mathematicū pſuadentē acceptare ꝛ rhetoꝛicū demōſtratiōes repetere. n Hec enī faciētes. i. opa bona cōtinuantes. o Nō peccabitis aliqñ. ſ. moꝛtali peccato: qꝛ veniale nō pōt vitari om̄ino. p Sic enī abundāter. i. p multa merita.
q Miniſtrabiť vobis introit⁹ in eternū regnū. qđ eſt ſumme deſiderandū. r Propter qđ ꝛc̄. Hic ꝯñr inducitur ꝓpoſitū rōne ſumpta ex pte inducētť. et hec eſt duplex. ſcđa poniť ibi: Non enim. Prima x̄o accipiť ex cura paſtorali q̄ mouere debet paſtoꝛeꝫ ad infoꝛmandū ſubditos in bono: ꝛ ꝯfirmādū ꝛ maxime qñ ſcit obitū ſuū ꝓpinquū. et ſic erat in petro paſtoꝛe fideliuꝫ. ꝛ h̄ eſt quod dicit: Propter qđ vos incipiam ſemper cōmonere de his: id eſt de operibus bonis. ꝛ dicit: Incipiā. i. ita frequēter hoc faciam ac ſi ſemp eſſem in p̄ncipio. s Et quidē ſciētes. bonum facere. t Et cōfirmatos. vos. v In p̄ſenti veritate. ſupple deſidero eſſe. ꝓpter qđ poniť in aliquibus libꝛis: Uolo. qꝛ ſubintelligiť licet nō ſit de textu. x Juſtum aūt arbitroꝛ. ratione officij mihi impoſiti. y Q̄diu ſum in h̄ tabernaculo. i. viuēs in h̄ coꝛpoꝛe qđ diciť tabernaculū anime. z Suſcitare vos in cōmonitione. i. excitare vos ad bonū. a Certus q̄ velox ē depoſitio tabernaculi mei. ſciebat enim moꝛtē ſuam ꝓpinquā p chꝛiſti reuelationem. b Dabo aūt operam. i. efficaciter et frequenter hoc faciam. c Habere vos. ſupple memoriam de cōmonitionibus meis. d Poſt obitum meum. paſtoꝛ enim bonus deſiderat et querit ſalutem ſui gregis non ſoluꝫ pꝛo tempoꝛe ſuo: ſed etiam pꝛo futuro. e Ut hoꝛum memoꝛiam faciatis: id eſt opere impleatis. Ex dictis patet q̄ hanc epiſtolam ſcripſit rome ſicut et pꝛecedentem. nam ſicut dicitur hic pꝛopinquus erat paſſioni ſue quam ſuſtinuit rome. f Non enī indoctas fabulas. Hic ponitur ſecunda ratio que accipitur ex doctoꝛis certitudine qui tanto magis moueť ad docendum q̄nto ſcit ſuam doctrinā eſſe veram. erat auteꝫ petrus de veritate ſue doctrine duplici via certus. ſcđa ponitur ibi: Et habem⁹. Prima via fuit per auditum immediate a deo patre a q̄ nulla falſitas poteſt eſſe. ideo dicit. Nō indoctas fabulas ſecuti. ſicut ſequuntur poete et doctoꝛes falſi.

C

Sed ſpe,

Notam

a Sed ſpecu.fa.il.ma. Trāſfiguratio dn̄i et claritaſ eiꝰ: ſignū erat reſurrectiōis ſue ⁊ nr̄e. Per heliā q̄ cū eo apparuit: intelligit̄ reſurrectio eoꝝ q̄ fuerūt an̄ legē. Per moyſen eorū q̄ ſub lege. Per petrū ⁊ iacobū et iohānē eoꝝ q̄ ſub gr̄a: vel per moyſen mortuum mortuoꝝ: per viuos viuorū. b Et habemus fir. Q̄ꝺ dixi vobis nō eſt fabuloſū: ſʒ certū: ⁊ nō tm̄ his ſignis declaratū: ſʒ etiā ad ꝯfirmationē nr̄e p̄dicationis habemꝰ ꝓpheticū ſermonē dauid: Dn̄s dixit ad me. f. m. es tu ⁊c. firmiorem inter alios ꝓphetas: q꞉ clariꝰ alijs ꝺ xp̄o ꝓphetauit
Pſ.2.
c Firmiorē ꝓ. ſer. Si q̄s teſtimonio nr̄o minus credit: q꞉ in ſecreto gl'iaʒ redēptoris cōſpeximꝰ. certo ſmoni ꝓphetico nullus audebit cōtradicere.
d Cui attēdētes bn̄. Ut lucē poſſit̄ habere ſcie: ħ intelligētes q꞉ nullus ſctōꝝ ꝓphetaꝝ ꝓpria ſua interp̄tatione ppl'is dogmata vite p̄dicauerit: ſʒ que a deo didicerāt in ſecreto: hec plebi dei obſeruāda tradebāt. Diuini gentiū de corde ſuo fingebāt. Sic̄ & ꝓphe nō ſua: ſʒ dei v̄ba ſcribebāt ita lector nō ſua interp̄tatiōe vti d꞉: ne a fide exorbitet. Sʒ laboret attēdere quō v̄ba ſua voluerit intelligi: ille q̄ ſcp̄ſit. e In caliginoſo lo. In huiꝰ ſeculi nocte plena tentatiōibꝰ ⁊ vitijs ⁊ erroribꝰ: vbi difficile īueni tur quiſq̄ꝫ q̄ nō offendat: ꝯtra q̄ neceſſaria eſt hec lucerna. Sʒ nū q̄d ſp̄ erit neceſſaria? Nō vtiq̄ꝫ: Sed donec dies il. in futuro appareat claritas dei. ⁊ lucifer: id eſt clarus intellectus noſter: vel ipſe chriſtus oriatur in cordibus noſtris. Dilectio erit qualem nūc optamus: et quia non eſt ſuſpiramus et qualis erit: ſinguli in ſingulis videbimus: quomō nunc facies noſtras alterutrum videmꝰ. Interim ad nocturnam lucernā pertinet: q꞉ filij dei ſumus et nondū apparuit quid erimꝰ ad comparationē impioꝝ dies ſumus: ad comparationē future vite lucerna indigemus.
f Hoc primū intelligētes. Attēdite prophetico ſermoni. nā a deo ē: qꝺ pōt ꝓbari ꝑ hoc q꞉ ꝓphetia nō eſt talibꝰ verbis ⁊ tali mō locutiōis ſcripta: quali vtunt̄ hoīes in locutione ſua: ⁊ q̄ſi ſeculares ſcripture ſunt cōpoſite: et interpretate: ⁊ vere nō eſt locutio ꝓphetarū ſm ſuā vel audiētiū volūtatē: ſʒ ſm volūtatē ſp̄ūſancti: q̄ loq̄bat̄ ī illis. g Nō eī voluntate hūana. Sic̄ in p̄tāte ꝓphaꝝ non erat ſemꝑ hr̄e ſpiritū: ſemꝑ futura p̄dicere: ita nō erat p̄tātis eoꝝ vt q̄cūq̄ꝫ vellēt: docerēt: ſʒ ea ſola docebāt: q̄ a ſp̄ū didicerāt ħ iō dicūt̄: ne q̄s ad libitū ſuū ſcp̄turaſ exponat

Fuerunt

[Textus]

a Sicuti notaʒ fecimus vobis domi
a ſ qua oīa opat̄ ⁊ ꝯtinet. b ſ qua omia futura ab eterno preuidit.
ni nr̄i ieſu xp̄i virtūtem et p̄ſcientiam: ſed ſpeculatores facti illius magnitudinis. Accipiens
a ſ potiꝰ docemꝰ vos ea magna q̄ vidimꝰ ⁊ audiuimꝰ de illo trāſfigurato in mōte. b ſ ſumus.
a ſ q꞉ ħ magnū fuit. ſ q. accepit a deo ſm q̄ hō.
a ſ qn̄ facies ⁊ veſtimēta eiꝰ fulſerūt. b ſ ꝑ vocē dilapſam. gloria deitatis eius claruit.
enī a deo patre honorē ⁊ gloriaʒ
ſ clarificandum.
voce delapſa ad eum huiuſcemo
a ſ a patre glorioſo magnificāte ⁊ glorificāte filium. b ſ conſubſtantialis.
di a magnifica gloria† Hic ēſt filius meꝰ dilectus: in quo mihi cō
ſ q꞉ nullus ei ſuccedit.
placui ipſuʒ audite. Et hanc vocem nos audiuimꝰ dē celo allatam: cum eſſemus cū ipſo ī mōnte ſancto. Et habemus firmioreʒ propheticū ſermoneʒ: cui attēdētes benefacitis q̄ſi lucerne lucēti in caliginoſo loco donec dies elucefcat ⁊ lucifer oriat̄ in cordibꝰ veſtris. Hoc primū intelligētes q꞉ omis prophetia ſcripture propria interpretatiōe non fit † Non enī volūtate hūana allata eſt aliqn̄ ꝓphetia ſed ſp̄ūſctō inſpirati locuti ſunt ſancti dei homies.
a ſ petrꝰ iacobꝰ iohānes. b ſ ad cōprobādā eiꝰ diuinā naturā. a ſ Thabor vel ſimilē ei audiuimus in alio monte. i. oliueti quādo orabat.
ſ operando. ſ vel ardēti.
a ſ. i. ꝓpria ꝓphetantis voluntate ſed ſpiritusſancto in eo loquente.

[Nicolaus de Lyra]

a Notā fecimꝰ vobis dn̄i nr̄i ieſu xp̄i virtutē. vobis p̄dicādo ⁊ ſermonē miraculis xp̄i noīe fact̄ ꝯfirmādo ad ſue diuinitat̄ oſtenſionē. b Et p̄ſciam. nā inq̄ꝫtū deꝰ nouit oīa ob eterno: ⁊ inq̄ꝫtū hō ab inſtāti ꝯceptiōis nouit q̄ cognoſcit deꝰ ſciā viſiōis q̄ reſpicit habētia eſſe ſm quācūq̄ꝫ differētiam tp̄is. c Sed ſpeculatores facti illiꝰ magnitudinis. i. magnifice tranſfigurationis: quā viderūt petrꝰ iacobꝰ ⁊ iohānes: in q̄ trāſfiguratione apparuit eis in forma hūanitat̄ glorioſa. d Accipiens enī a deo patre honorē ⁊ gl'iaʒ. i. teſtimoniū honoris ⁊ gl'ie diuīe e Uoce delapſa. de celo. f Ad eū. ſenſibiliter. h A magnifica gl'ia. i. a deo p̄re. g Huiuſcemōi. i. q̄ vox fuit talis: i Hic eſt filiꝰ meꝰ dilectꝰ. ſ. natural'. ⁊ ꝑ ꝯn̄s eiuſdē nature et eiuſdē gl'ie mecū. k In q̄ mihi cōplacui. vt ꝑ eū ꝑficiā ſalutē gener̄ hūani. l Ipm̄ audite. aure cordis ⁊ mētis credētes eiꝰ doctrine. m Et hāc vocē nos audiuimꝰ. ſenſibilit̄ ⁊ intelligibil'r. n Cū eſſemus cū ipo ī monte ſctō. q̄ d꞉ ſanctꝰ ratiōe huiꝰ apparitiōis ſancte q̄ deſcribit̄ Matth. xvij. o Et habemus. Hic ponit̄ ſecūda via certitudinis quā habuit petrꝰ ex ſcriptura ꝓphetica cuiꝰ intellectū habuit ꝑ xp̄m Luc̄. vlti. Aperuit illis ſenſuʒ vt intelligerent ſcripturas. ſ. ꝓphetaꝝ. ⁊ hoc eſt qꝺ dicit: Et habemꝰ firmiorē ꝓpheticū ſermoneʒ. q̄ firmitas pōt ad duo referri. ſ. ad ſermonē petri: ⁊ ſic ſermo ꝓpheticus nō eſt firmior ſermone eiꝰ ſimpliciter ſʒ magl' ecōuerſo. nā ap̄li magl' fuer̄t illumīati a deo q̄ꝫ ꝓphete antiq̄. erat tamen firmior alicui: vtpote iudeo in prophetali doctrina nutrito. hoīes enī magis credūt ꝯſuetis dici apud eos: ſicut dicit ph̄s. ij. Metaphyſice. q꞉ aliqui magis aſſentiūt fabulis ⁊ dictis poetaꝝ q̄ꝫ rōnibus certis phoꝝ. inter gētiles aūt quibꝰ petrꝰ ſpecialiter ſcribebat erāt aliq̄ de iudaiſmo ꝯuerſi: eo q꞉ fiebat vna eccl'ia ex gentilibꝰ ⁊ iudeis. Poteſt etiā dicta fraternitas referri ad ſermones alioꝝ ꝓphetaꝝ a dauid cuiꝰ ſermo firmior eſt q̄ꝫ alioꝝ: eo q꞉ fuit eximius ꝓphetaꝝ. vt dicit̄ in principio gloſe libri pſalterij eo q꞉ alij ꝓphete veritatē ſibi reuelatū in viſionibus imaginarijs viderūt. vt ibi dicit̄: dauid auteʒ per intellectū: ſine talibꝰ imaginibus: ſicut clariꝰ videt qui demōſtratiōes geometricas capit ſine deſcriptione figuraruʒ q̄ꝫ illi qui nō capiūt ſine tali deſcriptione. vt plenius dixi cū tractarē de gradibꝰ ꝓphetie in p̄ncipio libri pſalmoꝝ: ⁊ hoc mō videt̄ petrꝰ loqui cum dicit habemus firmiorem ꝓpheticū ſermonem. nam ſm gloſaʒ intelligit de ſermōe dauid q̄ habetur Pſ. ij. Dn̄s dixit ad me: filiꝰ meus es tu ego hodie genui te qui ad l'ram intelligit̄ ꝺ xp̄o ſic̄ ibi fuit oſtenſum etiā ꝑ antiq̄s doctores hebreoꝝ. hāc aūt auctoritatē nō exprimit hic beatꝰ petrꝰ. q꞉ eadeʒ ē in ſentētia cū prius allegata: Hic eſt filius meꝰ dilectꝰ. q̄ꝫtum ſpectat ad ꝓpoſitū. p Cui attēdentes bene facitis. ſ. ſermoni ꝓphetarū. q Quaſi lucerne lucenti in caliginoſo loco: id eſt in hoc mundo ignorātie tenebris obſcurato. r Donec dies elucefcat. id eſt clara viſio veniat. s Et lucifer: id eſt diuina claritas. t Oriatur in cordibus veſtris. quia non eſt viſibilis oculis corporalibus ſed tantū mentalibus. v Hoc primū intelligentes. Hic reddit rationem ſui dicti. ſ. q꞉ ſermoni prophetico debet attendi: quia procedit ex diuina reuelatione et non ex humana fictione. et hoc eſt quod dicit: Hoc primū intelligentes q꞉ omnis prophetica ſcriptura. i. in ſacra ſcriptura poſita: quod dicit ad excludendum prophetias alias que nō ſunt aliciuꝰ firmitatis. x Propria interpretatiōe nō fit: id eſt nō fit ſenſu humano. ideo ſubdit̄: y Non enim voluntate humana allata eſt aliquādo prophetia ſed ſpiritusſancto inſpirati. a quo non poteſt niſi veritas inſpirari ⁊ in virtute eius pronunciari.

† Mar. Mar. Luc. 3.

† 2. Tim.

Secunda petri primo ca. vbi dicitur in poſtilla: His. i. gentilibꝰ cōuerſis.

Additio. j. Hoc qꝺ dicit beatus petrus. His qui coequalē nobiſcū ſortiti ſunt fidē. nō ſolū intelligit̄ de ꝯuerſis a gētilitate prout poſtillator dicit: ſed etiam a iudaiſmo: ſpecialiter de illis iudeis qui per tempus poſtq̄ꝫ apoſtoli acceperunt ſpiritūſanctum in die pentecoſtes fuerūt ad fideʒ conuerſi. et ideo de illis dicitur: Fuerunt ſortiti fidem cum apoſtolis primitiuis intelligendo coequalitatem: nō ſm gradum ſed ꝓut in poſtil. ⁊ ſic hec epiſtola ſicut et precedens vtriſq̄ꝫ cōuerſis dirigitur.

In eodem ca. j. vbi d꞉ in poſtilla: Et habemꝰ firmiorē ꝓpheticū ſmonē ⁊c.

Additio. ij. Per hoc quod dicit apoſtolus. Habemus firmiorem propheticum ſermonem. ſatis habet̄ q꞉ loquebat̄ conuerſis ꝺ iudaiſmo principaliter: qui prophetica verba recipiebāt ab antiquo de hoc autem quod dixit poſtillator q꞉ dauid fuit eximius prophetarū ⁊c. In additione ſuper principium libri pſal. habetur plenius.

Fuerunt

FUerũt ⁊c̃. Jõ ita vos cõmoneo Ca.II.
⁊ tot auctoritatib⁹ vtor: ne decipiami p pſeu/
do: q̃ fingũt xp̃m nõdũ veniſſe. Uel ſi veniſſe
fatent̃: aliq̃s errores inſerũt: q̃ grauit̃ punient̃ .p mẽda/
cijs ſuis cũ ſuis ſeq̃cib⁹. Sic̃ in pp̃lo iſrl̃ fuerũt pſeudo .p
phete: q̃ falſa nũciabãt ⁊ iudi/
ciũ ppetue dãnatiõis ſuſtinue
rũt: ſic ⁊ iſti. b Sectas. Se/
cte latie hereſes grece cũ quis
ſtulta obſtinatiõe errorẽ quem
ſemel ꝯcepit: ſp ſectari nullate/
nus ceſſat: qđ pprĩũ hereticoꝝ
eſt. c Perditiões. Merito p
ditionẽ ſibi ĩducũt: q̃ redẽpto/
rẽ ſuũ negãt: vel nõ q̃lẽ vitas
oñdit: ſ; q̃lẽ ſibiip̃i fingũt ⁊ p̃/
dicãt. ⁊ pp̃terea alieni a redem
ptore nil certi⁹ q̃ꝫ foueam expe/
ctãt. d Uia veri. blaſ. Per
hereticos nõ ſolũ in eis q̃s ſue
hereſi ſeductos aſſociãt. Sꝫ in
eis q̃ꝫ q̃s p impuriſſima facta
ſua ⁊ ſacrificia vel myſteria ex/
ecrãda q̃ faciũt in odiũ xp̃ia/
ni noĩs ꝯcitãt: exiſtimãtib⁹ im
peritis oẽs xp̃ianos hmõi fla/
gitijs mãcipatos. e Si enĩꝫ
deus an. Si apoſtatas ãgelos
traditos penis ĩferni ad maio
res cruciat⁹ reſuat in die iudi/
cij: ſi etiã mũdũ pp̃t ſcelera de/
leuit: ſi ſodomitas deleuit: et
noe ⁊ loth ſaluauit: ꝯſtat quia
nouit dñs pios de tẽtatiõe eri/
pere: Jniq̃s vo in diem iudicij
cruciandos reſeruare. Quis
hunc inferiorem aerẽ q̃ſi carce/
rẽ accepint: q̃ q̃ꝫtũ ad çelũ ĩfer
nus dr̃: reſtat adhuc pena vlti/
Mat.25.d mi iudicij: q̃r patus ẽ ignis di/
abolo ⁊ ãgel̃ eius. nõ eĩn pmit
tit illos de⁹ ꝯſũmi: ſ; ſuat vt g̃/
uius puniant̃ cũ ſuis mẽbris ſi
cut xp̃s gl̃ificãdus ẽ cum ſuis.
f Rudẽtib⁹. Rudẽtes ſũt fu
nes q̃b⁹ naute vela ſuſpendũt:
vt flãte aura port⁹ trãq̃llitatez
deſerant: ſeq̃ꝫ ſp ãbiguis flucti
bus credãt. Quib⁹ rudẽtibus
ꝯuenlẽter ĩmũdoꝝ ſpirituũ co
namina cõpant̃: q̃ mox vt flan
te ſupbia ĩpulſi ſe aduerſus cre
atorẽ erexẽrt: ĩp̃is elatiõis ſue
conatib⁹ in abyſſi pfunda ſunt
rapti. g Origiãli mũ. Jdem
mũdus ẽ poſt diluuiũ q̃ ⁊ ante.
Sꝫ tñ ille q̃ſi alius fuit: q̃r ille
mũdus aq̃ perijt: ⁊ tota facies
terre: ⁊ tot⁹ ille aer altitudie aq̃
rũ mutatus ẽ h Octauum.
Sex ſũt etates ſeculi, ſeptia ẽ il
la vita vbi aĩe ſctõꝝ felici ſab/
bato. i. eẽ́na req̃e pfruũt̃. Octa
ua cõis reſurrectio. Occulte g̃
inſinuat p tẽpalis diluuij diſcrimẽ: futuri iudicij dĩẽ: qñ
dãnatis reprob̃ oĩbus: iuſti gloriã vite ppetis accipiẽt.
i Et ciuitates. He ciuitates dupl̃r in ignẽ ſũt redacte:
q̃r ⁊ pmo eas p incẽdiũ cũ adiacẽtib⁹ terris in cinerẽ re/
degit: ⁊ cũ loca incẽdij poſtmodũ mortui mar̃ vnde ꝯte
xerit: ſuare adhuc voluit regionẽ circa poſitã ſpẽm pri/
ſce pene. Naſcunt̃ eĩ poma pulcherrĩa q̃ ⁊ edẽdi cupidi/
tatẽ ſpectãtib⁹ generẽt: Si carpas fatiſcũt ⁊ reſoluũt̃ in
cinerẽ fumũq̃ꝫ excitãt q̃ſi adhuc ardeãt k Jn cinerem
Jgnis q̃ ſodomitas ſemel puniuit: ſignificat q̃ ĩpij ſine fi
ne ſũt paſſuri. Qꝫ terra fumigabũda: q̃ fruct⁹ pulcherri
mi cinerẽ int⁹ hñt ⁊ fetorẽ: ĩnuit: q̃r dilectio carnalis ⁊ ſi
ſtultis arridet: nil tñ ĩ ĩuiſibilib⁹ niſi ĩcẽdiũ ſibi reſuãt:
vel vt fum⁹ tormẽtoꝝ ei⁹ in ſcl̃a ſcl̃oꝝ aſcẽdat. l Loth
oppreſſum

FUerunt vero Caplm.II.
et pſeudo prophete in po/
a ſ iã ſunt ſꝫ tiore cõprimunt̃: ſꝫ poſt obi
tum meũ manifeſtabunt̃.
pulo. Sicut et in vobis erũnt b c
ſ in corda veſtra
magiſtri mendaces: qui introdu
a ſ doctrias q̃ ſecãt ⁊ ſepãt a dõ vñ pibũt. b ſ xp̃ꝫ
b cent ſectãs pditionis: ⁊ eũm qui d
ſ ſanguie a ſ eſſe b ſ negata veritate iducunt
falſitatẽ: p qua cito piclitabunt̃
emit eos deũm negãnt: ſuper/ e
c ducentes ſibi celerem pditionez.
ſ a q̃b⁹ graue ẽ caueri q̃r ml̃ti ⁊c̃. ſ nullã ſpẽvite
Et multi ſequentur eorum luxu/ f
future hñtes cõcupiſcẽtias p̃dicãt q̃b⁹ carnales
facile cõſentiũt. a ſ caſtitas ⁊ cetera bona opa
d rias: p q̃s viã veritatis blaſphe/ g h
a ſ ñ cã religiõis ſꝫ auaricie vt aliq̃d lucrẽt fingũt
nouas doctrias: nec vos emũt deo ſꝫ ð vobis ſibi
mabit̃: et in auaricia fictis vbis i
aliq̃d cõmodi acq̃rũt a ſ mgr̃is ⁊ ſeq̃cibus
de vobis negociabunt̃. Quib⁹ k l
ſ pene eterne iã oli apud deũ eis pmiſſe nõ ceſſant
p̃ſentialiter excruciãt: nec fine carebũt.
iudicium iam olim non ceſſat: et m
ſ diabol⁹ mõ decipiẽs: p⁹ ca tormẽtatur⁹ ſ pbat
e perditio eorũ non dormitat. †Si n
a maiori ſ q̃ digniores nature
enim deus angelis peccantibus
a ſ alia trãſlatio: Et carcerib⁹ caligĩs ĩferni retru
dẽs: tradidit in iudicio puniẽdus ſeruari
f non pepercit: ſed rudentibus in/ o p
ferni detractos in tartaruz tradi q r
ſ .i. tradidit vt reſeruarẽt̃ ĩ iudiciũ. i. dãnationẽ
dit cruciandos in iudiciũ reſerua s
a ſ .i. hoĩb⁹ ſcõm originẽ pmi peti viuẽtib⁹
g ri: et originali mũdo non pepcit: t
a ſ q̃r iuſticie opa faciẽs q̃lit̃ corã dõ viuẽdũ eſſet
h †ſed octauum noe iuſticie preco/ v x
oñdit. a ſ ĩducens mdõ diluuiũ. i. ſubmerſionẽ
nem cuſtodiuit: diluuiuz mundo y
impioꝝ ſ ſedꝫ
i ĩpiorũ inducẽs et ciuitates ſodo/ z
k moꝝ ⁊ gomorreoꝝ in cinerẽ redi/
a ſ patenter ſignificãs omnino pituros q̃ ſimiles.
gẽs euerſiõe dãnauit: exẽplũ eo/ a
iſtis forent ſ ſi
rũ q̃ impie acturi ſunt ponẽs: †et b
l iuſtũ loth oppreſſum a nephãdoꝝ

FUerũt vo. Poſtq̃ꝫ btũs petrus induxit fide Ca.II.
les ad tenẽdũ fidei vitatẽ. h ꝯñr ĩducit eos ad p̃cauẽdũ op
poſitã falſitatẽ. ⁊ pmo circa aduẽtũ xp̃i in mũdũ. ſcdõ circa
aduẽtũ eius ad iudiciũ ca. ſe. pma falſitas ẽ hereticoꝝ fidẽ xp̃i cor/
rũpentiũ: q̃ꝝ pmo oñdit maliciã. ⁊ ſcdõ penã ibi: Quib⁹ iudicium.
Circa pmũ dic̃: Fuerũt vo ⁊ pſeudo pp̃he ĩ
pp̃l̃o. ſ. iudeoꝝ añ xp̃i aduẽtũ: ſic̃ pꝫ in libris
Paral̃. ⁊ Regũ in plurib⁹ locis. b Sic̃ et
in vob. xp̃ianis. c Erũt magr̃i mẽdaces. A
q̃les fuerũt pſeudo apl̃i ⁊ heretici d Qui
introducẽt ſectas pditiõis: ſic̃ ebion ⁊ cherĩ
tus negãtes diuinitatẽ xp̃i etiã a tpe aploꝝ:
pp̃t qđ btũs Johes in pncipio euangelij ſui
declarauit diuinitatẽ xp̃i dicẽs: Jn pncipio
erat vbũ ⁊c̃. ſm q̃ dic̃ Hiero. in plogo ſup
Johẽꝫ: ⁊ poſtea arrius ⁊ multi alij errauerũt
circa fidẽ xp̃i. e Supducẽtes ſibi celerẽ p
ditionẽ. i. cãꝫ pditiõis. ⁊ nõ ſolũ ſibi: ſ; etiaꝫ
alijs. iõ ſubdit̃: f Et multi ſequent̃ eoꝝ lu
xurias. ad h eĩn q̃ plures eos ſeq̃rent̃ ꝯcede
bãt carnales delitias ad q̃s hoĩes ſunt pni.
g Per q̃s via veritatis. i. fides catholica.
h Blaſphemabit̃. a paganis ⁊ iudeis tãq̃ꝫ
mala. p h eĩn dat̃ infidelib⁹ occaſio deridẽdi
⁊ ꝯtẽnẽdi fidẽ catholicã i Fictis vbis. i.
ad decipiẽdũ cõpoſitis. k De vob̃ nego/
ciabunt̃. bona vr̃a tempalia ſubtrahendo.
l Quib⁹ iudiciũ. Poſtq̃ꝫ oñdit hereticoꝝ
maliciã: h ꝯñr declarat eoꝝ penã. ⁊ ſcdõ pe/
ne grauitatẽ. ibi: Magis aũt. Prima diuidi
tur in duas: q̃r pmo facit pp̃oſitũ. ſcdõ indu
cit ad h triplex exẽplũ ibi: Si eĩn ãgelis. Cir
ca pmũ dic̃: Quibus iudiciũ. i. pena ad quã
ꝯdẽnabunt̃. m Jã olim nõ ceſſat: q̃r ſp du
rabit: vt exponũt aliq̃. ſ; hec expoſitio videt̃
excludi p h qđ pmittit̃: Jaꝫ olim. ⁊ ſic loqui
tur de p̃terito duratio illa ſempit̃na ⁊ de fu/ †Job.4.d
turo. iõ melius ſic exponit̃ vt videt̃: Jã oliꝫ
nõ ceſſat. i. a pncipio mũdi ẽ p̃parata. nam a
pncipio diſtictiõis reꝝ loc⁹ inferni ẽ ab alijs
diſtinctus: ⁊ ſic dr̃ Eſa. xxx. Prepata eſt ab
heri tophet a rege p̃parata pfunda ⁊ dilata
ta: nutrimẽtũ ei⁹ ignis ⁊ ligna multa: flatus
dñi ſicut torrens ſulphuris ſuccendẽs eam.
n Si eĩn de⁹. Hic ꝯñr pbat pp̃oſitum p tri
plex exẽplũ. pmũ ẽ de ãgelis peccãtib⁹ de q̃/
bus dic̃: Si eĩn de⁹ ãgelis peccãtib⁹ nõ pep/
cit: a pena debita. o Sꝫ rudẽtib⁹. i. funi
bus. p Jnferni. q̃ funes ſunt pctã q̃ ſũt cã
detractiõis ad ĩferna: ſm qđ dr̃ Prouer. v. B
Jniq̃tates ſue capiũt ĩpiũ: ⁊ funibus pctõꝝ †Gen.7.a
ſuoꝝ ꝯſtringit̃. q Detractos. a ſocietate
angeloꝝ ſctõꝝ. r Jn tartaꝝ tradidit cruci
andos in iudiciũ. i. poſt iudiciũ. s Reſer
uari. pmo eñ ceciderũt in hũc aerẽ caligino
ſum vbi ſũt ad exercitiũ bonoꝝ hñtes tñ ſuã
penã ⁊ ſuppliciũ. poſt iudiciũ vo detrudent̃
in ĩferno deficiẽte ſctõꝝ exercitio: ⁊ tunc cre/
ſcet eoꝝ pẽa accidẽtal̃ ex his q̃s ĩduxerũt ad
pctm̃ ⁊ dãnationẽ: ſic̃ gl̃ia ſctõꝝ angeloꝝ ex Gen.19.c
his q̃s ĩduxerũt ad bonũ ⁊ ſalutẽ. ⁊ ex dict̃
ſupplendum ẽ q̃ ſil̃r deus nõ pcet hereticis.
t Et origiãli. Hic ponit̃ ſcdõm exẽplũ de ſb/
merſis in diluuio pp̃t pctã eoꝝ dicẽs: Et ori
ginali mũdo nõ pepcit. Dicit̃ ãt h original̃ mũdus hoĩes q̃ fuerũt
ante diluuiũ: eo q̃ tũc currebat pma etas mũdi q̃ terminata fuit in
diluuio. v Sed octauum noe. quia cum eo fuerunt ſeptem per/
ſone diluuio ſaluate. x Juſticie p̃conem. quia predicauit hoĩbus
illius temporis penitentiam: vt dictum eſt ſupra epiſtola prima. iij.
capitulo. y Diluuium mundo impiorum inducens. dicit autem
mundo: quia tunc omnis caro corruperat viam ſuam: Geneſis. vj.
z Et ciuitates. Hic ponitur tertium exemplum de ciuitatibus tem
pore loth: vt habetur Geneſis. xix. dicens: Et ciuitates ſodomoruꝫ
⁊ gomorreoruꝫ in cinerem redigens: quia pluit ſuper eas ignem et
ſulphur: vt habetur ibidem. a Exemplum eorum qui impie actu
ri ſunt ponens. i. oſtendens q̃ ſic punientur niſi peniteant.
b Et iuſtum loth oppreſſum a nephandorum iniuria. ſm qđ dici/
tur Geneſis. xix. Uimq̃ꝫ faciebant loth vehementiſſime ⁊c̃.

G oppreſſum.Cruciabāt iuſtū iniq̄ ꝓ prioꝝ facta ꝛ dicta:q̄ cernēſ corrigē n̄ valebat:ipe q̄utē in bonis actibꝰ ſe ꝑuabat.Nec viſis vel auditis flagitijs ſe fuſcabat: vel viſu vl' auditu iuſtꝰ:qꝛ n hil in illo videbant: nihil de eo audiebāt:niſi qđ ptinebat ad iuſticiam. a Iniq̄s. Pſeudo ꝛ eoꝝ ſeq̄ces.ꝛ iō nolite eos ſeq̄. b In diē iudicij. Et ante diē iudicij ſoluti corpe pēas luūt:ꝛ ī iudicio ḡuioꝛa expectāt:qn̄ corpe ꝛ aīa cruciabunt. c Dn̄ationēq; ɔtē. Superbos dic̄ ꝛ arrogātes q̄ ꝛ ipi ḡuioꝛa generalibꝰ luituri ſunt ſupplicia d Sectas. n̄ me. Hereticos dic̄ qui blaſphemantes fidē vel vitā orthodoxoꝝ ſectas ſui nois.i.hereſes inducūt:q̄bus etiā ḡuioꝛ inſtat tribulatio. e Ubi.Id eſt:In q̄bus mal':qꝛ ɔtēnūt dn̄ationez:qꝛ audaces ꝛ cetera q̄ ſequunt. hec nāq; faciendo āgeli demonia fieri ac pēas ſue ſupbie ſoluere meruerunt:ꝛ qđ natura eoꝝ nō patit vt faciāt:vt polluit carnalibꝰ ɔcupiſcētijſ ad illđ hoīes alliciūt ꝛ ꝓ ill' etiā dānabunt. f Ubi āge.Ibi cruciabūtur iniq̄.vbi āgeli mali:q̄ ꝑus ɔ deū ſupbierant:ꝛ inde puniti ſūt:iā n̄ poꝛtāt:ß potius abijciūt iudiciū ſupbiendi ɔ deū: qđ eſt execrabile aduerſuſ ſeipoſ:qꝛ ꝓ illo ḡuit puniūt: ꝛ territi magnitudie penaꝝ:iā ab illo iudicio ꝑſumptiōis deſiſtūt.ß iſti iniq̄ nōdū deſiſtūt vel torq̄būt ibi.i. apđ deū:vbi āgeli boni nō ſuſtinēt:ß vīdicāt ſiq̄d execrabile ɔ illos dr:Sic̄ ſbuerteřt ſodomitas.ſic ꝛ apl'i aliq̄n vīdicabāt:vt cū petrꝰ occidit ananiā g Uelut ir.Sic̄ irrōabilibꝰ aīantibꝰ nāle ē cā pabuli ſepiꝰ in captiōez ꝛ ꝑniciē īgrant īcidere:ita heretici cōpati iumētis īſipiētibus ꝓpt' appetitū ſue corruptiōis explēdū īcorruptā catholice eccl'ie doctrinā blaſphemātes ꝛ vitāſ.ibi ꝑditionis laq̄os nectūt:de q̄bꝰ cū dixiſſet blaſphemantes in corruptiōe ſua:recte addidit:ꝛ peribūt b Mercedem iniuſticie Id eſt:penam ꝓ malis operibus:ꝛ maxime illi q̄ cū corruptione carnis ſeruiant: ꝛ veſanis tenentur erroꝛibus:conuerſationem iuſtoꝛum blaſphemāt:ꝛ eis qui ſane ſapiunt:detrahere non ceſſaut.

† De pe.di 2.c.ſi enim ℞.rurſus.

Geñ.19.e
Act.5.a

a iniuria ac luxurioſa conuerſatione eripuit. Aſpectu em̄ ꝛ auditu b c
ſ qđ erat difficile iter tales iuſticiā ſeruare.
iuſtꝰ erat:hitās apud eos q̄ đ die d
in diē animā iuſtā iniquis operi e f
a ſ ꝛ ſi h ꝛ illđ ꝛ oīa iſta:ergo b ſ ſic̄ noe ꝛ loth
bus cruciabāt. † Nouit deꝰ pios g
a ſ ſicut diabolum originalem mūdū:ſodomitas
a de tentatione eripere: iniquos h i
b ꝟo in diem iudicij reſeruare cru k
ſ reſeruabit
ciandos. Magis autem eos qui l m
a ſ fornicatores dicit:qui ꝓ reatu fede corruptionis maioꝛa in iudicio patient tormenta q̄ȝ generales iniqui b ſ .i.qui more brutoꝛuȝ animalium luxuriantur.
poſt carnē in ɔcupiſcētia immun
ſ dominum ieſum iuſtum iudicem talium recognoſcere nolunt.
c dicie ambulant: dominationēq; o p
a ſ ad maioꝛa crimia. b ſ in perpetratis
ɔtemnunt:audaces:ſibi placen q r
ſ ſine timore vltionis ſepant homies a deo ꝛ inſtruūt ad blaſphemandum.
d tes ſectas non metuunt introdu s t
ſ oēs hi reſeruant ad maioꝛa: vbi tāta vis ē penaꝝ q ꝛ angeli mali q̄ ſunt maioꝛes foꝛtitudine ꝛ robuſtioꝛes ad ꝑferendum q̄ȝ hoīes nō poꝛtāt q̄ſi onus intolerabile.
e f cere blaſphemantes. Ubi angeli v x
foꝛtitudine ꝛ ꝟtute cū ſint maio y z
a ſ q̄ȝtum ad patientes.i.maioꝛes penas.
res:nō poꝛtāt aduerſuȝ ſe execra a b
ſ magiſtri erroꝛis
g bile iudiciū. Hi ꝟo velut irrōna c d
ſ tendūt
bilia pecoꝛa naturalit' ī captiōez e
ſ ſiciſti ſ q̄re blaſphemēt
ꝛ in ꝑniciez in his que ignoꝛant f
ſ in corrupto ſenſu
blaſphemātes in corruptiōe ſua g
ſ a conſoꝛtio ſanctoꝛum a ſ vt qui in ſoꝛdibus eſt ſoꝛdeſcat adhuc.
h ꝑibūt:ꝑcipiēteſ mercedē iniuſticie h i

a Ac luxurioſa ɔuerſatiōe.nā vitiū ɔ naturā volebāt exercere. b Eripuit.ꝑ angelos q̄ cū cū vxoꝛe ac filiabus ex ciuitatē duxerūt:vt habet ibidē.ꝛ ſubdit cā: c Aſpectu em̄ ꝛ au.iuſtus erat.i.vita ꝛ fama eiꝰ iuſticia apparebat. d Habitans apud eos q̄ de die in diem.i.q̄ſi ɔtinue: e Animam iuſtam.ipſius loth: f Iniq̄s opibꝰ cruciabāt.nā emēdare nō poterat:ꝛ ſic cū doloꝛe poꝛtabat.Concludit ḡ: g Nouit deos pios de tētatiōe.i. de moꝛte h Eripe.qn̄ expedit eis. vt pȝ de loth ꝛ noe. i Iniquos ꝟo in diem iudicij. ſcilicet extremi: k Reſeruare cruciandos.quia tunc cruciabuntur non ſolum in anima ſicut ante iudicium:ſed etiam in coꝛpore.ꝛ ex dictis exēplis concludendū eſt q ſil'r hereticis de pēa debita nō ꝑcet. l Magis aūt eos. Hic ɔñr oñdit huius pene grauitatē:de q̄ ꝑmo ponit duplex rō.ſcđo ꝑme rōnis declaratio.ibi:Hi ꝟo. Pria adhuc in duas ꝑm duplicē rōnē.ſcđa ibi:Angeli.Prima ꝟo rō accipit ex ꝑte culpe penā merētis.ex q̄ȝtitate ei culpe accipit q̄ȝtitas pene:Deut.xxv. Scđm mēſurā pcti erit ꝛ plagaꝝ modꝰ ꝑm aūt expoſitoꝛes btūs petrꝰ dic̄ h hereticos grauiꝰ puniēdos q̄ȝ demōes ꝛ alios de q̄bꝰ poſuit exēpla:ita q nō ſolū h ē argumētū a ſil'i ſȝ etiā a maioꝛi negatiue:cum dr: Si deꝰ āgelis peccātibꝰ nō pepcit:ꝛ alijs de q̄bus ɔñr ꝓſequit:multo minꝰ hereticis.ex h ſequit pctm̄ eoꝝ eſſe ḡuius.ꝛ h ſatis pȝ de pctō moꝛtuoꝝ in diluuio ꝛ ſubuerſione ſodome ꝛ gomoꝛre.nā pctā ꝓpt' q̄ ꝑncipaliter inducte fuerūt punitiōes ille fuerūt carnalia:vt pȝ ex ꝑdictis.hereſis ꝟo ē pctm̄ īfidelitatis qđ ē directe ɔ deum:ꝛ ſic ꝑm ſuū genꝰ grauiꝰ ē pctīs carnalibꝰ.Iteꝝ hereſis ē grauioꝛ ſpēs īfidelitatis.nā grauiꝰ ē fidē ſuſceptā corrūpe vel negare qđ faciūt heretici:q̄ȝ nō ſuſceptam qđ faciūt iudei ꝛ pagani:ſic̄ apud hoīes peius ē ꝓmiſſum denegare q̄ȝ nō ꝓmiſſum nō facere.ꝛ ſic ſequit q pena hereticoꝝ ſit grauioꝛ:ꝛ maxīe qn̄ ſunt īuoluti cū h pctīs carnalibꝰ q̄les deſcribunt h ꝑ btm̄ Petꝝ.vt pȝ ex ꝑcedētibꝰ ꝛ ſequētibus. De pctō ꝟo ꝛ pena demonū magis ē dubiū:verūtn̄ idem pōt dici ꝓbabilit' de ipis ſaltē q̄ȝtū ad multos eoꝝ:qꝛ doctoꝛes catholici dicūt ɔcoꝛdit' q hoīes boni ꝑ merita ſūt aſſumēdi ad ſingulos oꝛdines āgeloꝝ:ꝛ ſic ad eq̄lē gl'iaȝ ꝛ eadē rōne videt vt hoīes mali ꝑ ſua demerita ꝑm plus vel minꝰ puniēdi ſunt in ſil'ibꝰ gradibꝰ penalibꝰ demonū. cū igit hereſis ſit peſſima ſpēs īfidelitatis q̄ ē valde graue pctm̄:ſequit q eoꝝ pena ſit grauioꝛ q̄ȝ multoꝝ demonū.ꝛ maxīe qn̄ ſunt hereſiarche ꝛ alijs vitijs irretiti q̄les deſcribunt iſti vel ſaltem eoꝝ aliq̄. His dictis pȝ ꝑma rō grauis punitiōis hereticoꝝ q̄ accipit ex grauitate culpe eoꝝ cū dr:Magis aūt eos.ſ.hereticos reſeruat deꝰ cruciādos. m Qui poſt carnē.ei obediēdo. n In ɔcupiſcētia immūdicie.i.luxurie q̄ fedat totū hoīez.ꝛ maxīe in pctō ɔ naturā qđ frequēter in ſcriptura noīat īmūdicia. o Ambulant.ſic viuēdo. p Dn̄ationēq; ɔtēnunt.i. xp̄m q̄ nō ſolū dr dñs in ɔcreto:ſȝ ꝛ dn̄atio in abſtracto: ꝓpt' excellentiā dn̄ij:qꝛ ē rex regū ꝛ dñs dn̄antiū:Apoc. xix. q Audaces.affirmādo falſum ꝓ vero. r Sibi placētes.i.de ſeipis magnā ſapiam eſtimātes:qđ eſt argumentū inſipiētie. s Sectas.hereſum. t Nō metuunt facere.eas adinueniendn ꝛ docendo. v Blaſphemantes.fidei veritatem.ꝛ per conſequens eius auctorem. x Ubi.Hic ponitur ſecunda ratio grauitatis pene hereticoꝛum que accipitur ex parte ſubiecti penam ſuſtinentis.nam demones qui ſunt foꝛtioꝛes ad ſuſtinēdum vix poſſunt ſuſtinere penam inferni.ꝛ multominus heretici qui ſunt debilioꝛis virtutis. ꝛ ſic ex hac parte grauius affliguntur.ꝛ hoc eſt quod dicitur:Ubi.i.ī pena inferni. y Angeli.ſ.mali. z Foꝛtitudine ꝛ virtute cum ſint maioꝛes:qꝛ naturalia remāſerūt in eis integra:vt dicit Dionyſius. a Non poꝛtāt.i.vix ſuſtinēt:ſicut em̄ īpoſſibile dr qđ eſt de difficili poſſibile.v.Metaphyſice.ita īpoꝛtabile dicit qđ cū difficultate poꝛtat. b Execrabile iudicium.i.penam:q̄ nō dicit execrabilis inq̄ȝtuȝ ē a deo:quia ſic eſt iuſta:ſed ex parte demonum qui execrant eam tanq̄ȝ iniuſtam. c Hi ꝟo.Hic declarat ꝑmā rōnē de grauitate pene hereticoꝝ ꝓpter grauitatem culpe ipoꝝ.ꝛ ꝑmo ponit hec declaratio.ſcđo intēta ɔcluſio.ibi:Si em̄.In iſta ꝟo declaratione notant de luxuria inſipientia ꝛ ſupbia.ꝛ.ſ̄. in ꝑncipio ca.de auaricia.ideo iſta quattuoꝛ declarat in quattuoꝛ ꝑtibus que patebūt ꝓſequendo. Primo declarat eoꝝ inſipientiam dicens:Hi ꝟo heretici.ſ.ſupple ſunt. d Uelut irrationabilia pecoꝛa.carentes intellectu veritatis. e Naturaliter in captionez ꝛ ꝑniciem.i.ex impetu nature brutalis ad pabulum. ꝛ ſic incidunt in laqueum et capiuntur ꝛ necantur.ꝛ ſic ducuntur in perniciem.que dicitur a per ꝛ neco necas. f In his que ignoꝛant blaſphemantes.i.ſic heretici blaſphemantes.In his que ignoꝛant.i.articulis fidei ɔ quos ex erroꝛe latrant. g In corruptione ſua.i. in ſenſu ſuo corrupto quo corrupti ſunt ꝛ alios corrumpūt. h Peribunt.pena gehēne. i Percipiētes mercedē iniuſticie,i.penam debitam ſue malicie.

a Voluptatē. Voluptas bōa vel mala: voluptas
bona recte dies vocaꝛ q̄ ſancti in dn̄o delectanꝛ. Vo
luptas mala nox: cū reprobi ad ꝑficienda opa tene/
braꝝ ꝑuerſe delectanꝛ. Iniuſti ḡ delitias coinq̄nati/
onis ⁊ macule exiſtimāt volupatē diei: qꝛ cū vacēt
delitijs īpuriſſimis ⁊ execrā/
diſſimis: has optīas ⁊ q̄ſi lu/
ciflluas iudicāt. b Pellici
entes. Pellices dicunꝛ mere/
trices: a pollutiōe vel a pellis
formoſitate: q̄ incautos illici/
unt. Pelliciūt ḡ aīas inſtabi
les varioꝝ dogmatū erroneis
ſectis: q̄ſi ꝯſtuprantiū luxibꝰ
ſubdēdo. c Secuti viā ba/
laā. Aliqn̄ heretici tā execrā/
da dogmata ꝓferūt: vt etiam
pagani ſtulti q̄ diuina cogni/
tione carēt illoꝝ deteſtenꝛ in/
ſaniam: illoꝝ diſtorta ⁊ deo ꝯ̄
ria itinera ſapiēdo ſanius re/
darguant: ⁊ qd̓ peius ē multi
catholicoꝝ intantū amāt mer
cedē iniq̄tatis: vt etiam docti
clerici ab īdoctis laicis meri/
to lacerenꝛ. Qui cōꝑanꝛ ꝓ/
Nu.22.b phete q̄ v̇bis aſine ꝯ̄ naturaꝫ
loquētis corripiꝛ. Nec tn̄ a ꝓ
poſito praui itineris retardā/
tur q̄ veniūt de boſor. Boſor
carneus ſiue in tribulatōe dꝛ:
qꝛ nulla alia cā magis adulte
rāt v̇bū veritatis q̄ꝫ ꝑ ꝯcupi
ſcētia carnis. vn̄ ⁊ in tribulati
one ſunt poſiti: non qꝫ ꝓ dn̄o
patianꝛ: ſꝫ aīos infirmoꝝ ſuis
doctrinis ⁊ ꝑuerſis exemplis
oꝑꝛimūt ne reſpicere poſſint.
Balaā vanus ꝑꝓ̄s: vel p̄cipi
tās eos qd̓ illis ꝯuenit. Qui
eñi agnitā veritatē ſpōte deſe
rūt: vanus ꝑꝓ̄s ſunt: ⁊ in p̄ci/
pitiū ſuos mittūt auditores:
q̇bus nō ſalutaria q̄ corrigāt
ſꝫ erronea q̄ delectēt p̄dicant.
de q̇bus ſubdiꝛ: Hi ſunt fon/
tes ſine aq̄. ꝓmittunt imbreꝫ
doctrinaꝝ quē non hn̄t: velut
nubes ꝓphetice ad q̄s ꝑueni/
at veritas dei: ⁊ turbinibꝰ de/
monū ⁊ vitioꝝ agitanꝛ: loquū
tur grādia ⁊ totus eoꝝ ſermo
ſuꝑbia ē. d Hi ſunt. Non
ſunt imitandi pſeudo: qꝛ licet
videanꝛ vtiles: nihil tn̄ ī eis ē
niſi vanitas ⁊ immundicia.
e Suꝑbia. Suꝑbe dicētes ſe
eſſe iuſtos q̄ꝫuis ſit vanū: car/
naliꝛ deſiderātes: ⁊ luxurioſe
viuētes: pellicēt q̇ paꝝ effugi/
unt q̄ cū ſiles eis ſunt: tn̄ aliq̄
tenꝰ declināt eoꝝ ſocietatē: ⁊
a pctīs aliq̄tenus abſtinent.
f In deſiderijs car. ⁊c. Im/
mūdus ē oīs q̇ exaltat cor ſuū
vt q̇ paululū refugerint a pec
catis ad ſuū reuertanꝛ errorē
⁊ ſtudēt in luxuria. g Si
eñi in cogni. do. n. ⁊ ſal. ie. xp̄i
Refugiētes coinq̄natiōes aīe
⁊ corꝑis quas mūdus immit/
tit: rurſus implicati his ſicut
ante baptiſmum ſuperantur
ab illis coinquinationibus:
aꝑparet qꝫ facta ſunt poſterio
ra deteriora p̄oribꝰ: qꝛ magis offendūt deū q̄ꝫ an̄ ba
ptiſmum ⁊ maiores penas patienꝛ: quia mendaces
ſunt promiſſiones facte in baptiſmo.

a Voluptatē exiſtimātes diei deli a b
a ⁊ ſcōm malā exiſtimationem.
tias coinq̄natōis ⁊ macłę: delitijſ c d e
vt ibi vos decipiāt
affluentes in cōuiuijs ſuis luxu/ f
a etiā in geſtu corꝑis ꝓfitenꝛ neq̄tiā animi vel oculus. i. aīa q̄ dꝫ ꝓuidere. vel oculus mgr̄ eoꝝ cu pit adulteria: vel cū vxoribus vel cū diabolo
riantes vobiſcum: oculos habē/ g
a vel īceſſabilibꝰ delictis
tes plenos adulterij ⁊ inceſſabi/ h
a q̇bus nō facile ceſſaꝛ: qꝛ ſūt q̄ſi naturalia vt ſaturitas: ebrietas: ſomnolentia.
b lis delicti pellicentes animas in i k
vel excecatū qꝛ q̇cq̇d agūt cā auaricie faciūt
ſtabiles: cor exercitatū ī auaricia l
a iā poſſeſſi a maledictiōe et̄na b ex rōne eī cognoſcebāt q̇d credere: ⁊ quō viuere deberent.
habētes: maledictionis filij: dere m n
a ſtatu mentis
linquentes rectā viā errauerunt o
ad idē tendētes ad qd̓ ille tetendit q̇ veniebat maledicere populo iſrael cōtra voluntatē dei: ſed continget illis ſicut balaā contigit quē corripuit aſina de ſua veſania.
c † ſecuti viaꝫ balaaꝫ ex boſor: qui p q
mercedē iniquitatis amauit: cor r
reptionē v̇o habuit ſuę veſanię.
quia aſina.
Subiugale mutū aīal in homis
voce loquēs ꝓhibuit ꝓphetę in/ s
nō lauātes ſꝫ potiꝰ coinq̄nātes
d ſipientiam. † Hi ſunt fontes ſine t
obſcurātes inſtictu diaboli
aq̄: ⁊ nebulę turbinibus exagita v x
a pſeudo vł heretici b obſcuritas pctōꝝ ſer/ uaꝛ vt ſordeſcāt āpliꝰ vel infernales pene
tę: q̇bus caligo tenebraruꝫ reſer/ y ꝫ
e uaꝛ. Suꝑbia eñi vanitatis loq̄n a b
f tes pelliciūt in deſiderijs carnis c d
luxurię eos qui paululum effu/ e
a errāt ⁊ alios errare faciūt b vł conuerſati c ī ſua ſecta ꝓmittūt eē libertatē comedēdi ⁊ bi bēdi ⁊ dormiēdi ⁊ regnādi in eternū.
giunt. Qui in errore conuerſa/ f
ti libertatem illis promittentes. g
.i. ſerui corrupti vel ſerui diaboli corrūpentis.
⁊ ve/
cuꝫ ipi ſerui ſint corruptionis. A h i
re ſunt ſerui: quia
quo eñi q̇s ſuꝑatus ē: huiꝰ et ſer/ k
vere ſūt ſerui acq̇ſiti: qꝛ cū priꝰ liberi eſſent mō cogūꝛ ſeruire grauius q̄ꝫ antea
g uus eſt. † Si enim refugientes co l
inquinationes mūdi in cognitio m
ne domini noſtri ⁊ ſaluatoris ie/
ſu chriſti: his rurſus implicati ſu/ n o
peranꝛ: facta ſunt eis poſteriora p
vere deteriora — minus malum
deteriora prioribus. Melius eñi q

a Voluptatē. Hic ꝯn̄r declarat hereticoꝝ luxuriā dicēs: Voluptatē
exiſtimātes diei delitias. Circa qd̓ ſciendū qd̓ voluptas idē eſt qd̓ dele
ctatio q̄ pōt eſſe bona ⁊ mala. bona ſi ſit de oꝑibus v̇tutū intellectualiū
vel moraliū. mala aūt ſi ſit de actibꝰ venereis. voluptas igiꝛ q̄ idē ē qd̓
delectatio pōt eſſe bona ⁊ honeſta: mala ⁊ turpis. licet aūt frequētiꝰ ac/
cipiaꝛ ꝓ delectatiōe carnis q̄ turpis ē maxime
in venereis. tn̄ h̓ accipiꝛ ꝓ delectatione hone/
ſta in oꝑibus bonis: ideo dꝛ voluptas diei: qꝛ
q̇ facit veritatē venit ad lucē Ioh. iij. Eſt igiꝛ
ſenſus qꝫ heretici luxurioſi delectatiōes carnis
reputāt eſſe voluptatē diei. i. eas eſſe licitas et
honeſtas. ⁊ ſic iūgaꝛ lr̄a: Voluptatē diei. i. de/
lectationē hōeſtā. b Exiſtimātes. ſuꝑple eſſe
c Delitias coinq̄natiōis. i. luxurie: vbi ē co/
inq̄natio ex duaꝝ ꝑſonaꝝ ꝯiunctiōe. d Et
macule. i. gule. ideo ſubdiꝛ e Delitijs afflu
entes in cōuiuijs ſuis. in q̄ notaꝛ exceſſus in q̄
litate ⁊ q̄ꝫtitate cibi ⁊ potus. f Luxurian/
tes vobiſcū. i. vos ad h̓ ꝑtrahētes. g Ocu
los hn̄tes plenos adulterij. i. ſignis adulterij.
h Et inceſ. delicti. i. gule q̄ ſatiſfactionē repe
tit quottidie. i Pellicientes. i. decipientes
k Aīas inſtabiles. i. q̄ nō ſūt ī fide firmate.
l Cor exercitatū. Hic ꝯn̄r declarat eoꝝ aua/
riciā dicēs: Cor exercitatū in auaricia hn̄tes:
qꝛ frequēter cogitāt q̄liꝛ bona ſimpliciū ad ſe
trahāt. m Maledictiōis filij. i. maledictiōe
diuina digni: ſic̄ dꝛ mortis filius ille q̇ ē morte
dignꝰ. ij. Reg. xij. n Dereliquētes viā rectā
iuſticie. o Errauerunt. ꝑ deuium auaricie.
p Secuti viā ba. ex boſor. q̇ cupiditate du/
ctus iuit ad maledicēdū ꝑꝓ̄o iſrł. Nu. xxij. qd̓
erat iniquum. ideo ſubditur: q Qui mer/
cedem iniquitatis amauit. tanq̄ꝫ cupidus et
auarus. r Correptionem v̇o habuit ſue † Nu.22.b
veſanie: ſubiugale mutum animal. ſcilicet aſi/ 2.q.7. ſe/
nā ſuam q̄ corripuit cū a via declinando ⁊ pe/ cuti.
dē eius parieti allidēdo: ⁊ etiā diuia v̇tute lo
quēdo: vt habeꝛ Nu. xxij. s Prohibuit ꝓ
phete īſipiētiā. oñdēdo ꝑ hec ſigna qꝫ ibat ad
balach mēte ꝑuerſa t Hi ſunt. Hic declarat
hereticoꝝ ſuꝑbiā dicēs: Hi ſunt fontes ſine aq̄
nā ab eis nō emanat fons ſapie. v Nebule Iude. b
ꝓꝑ̄ obſcuritatē erroris. x Turbinibꝰ ex/ † De pe. di
agitate. i. vētis tēpeſtuoſis ſuꝑbie. y Qui 2. c. ſi enim
bus caligo tenebraꝝ. īferni. ꝫ Reſeruaꝛ. §. rurſus.
vt pena rn̄deat culpe. a Suꝑbia eñi vani/
tatis loquētes. erroneā doctrinā. b Pel/
liciūt. i. decipiūt. c In deſiderijs carnis. i.
luxuria carnaꝛ. ad diſtinctionē idolatrie q̄ eſt
luxuria ſpūalis. d Eos q̇ paululū effugi/
unt. i. aliq̄ꝫtulū ſe ſubtrahūt a doctrina eccłie.
tales eñi cito ab heretic̄ decipiunꝛ e Qui.
ſcꝫ heretici f In errore ꝯuerſanꝛ. i. īdurati
g Libertatē illis ꝓmittētes. dicēdo qꝫ licite
poſſint vti delectabilibꝰ carnis vt ſic citius de
cipiāt laxantes ea ad que ſunt homīes ꝓni.
h Cū ipi. ſ. heretici. i Serui ſint corruptiōis
qd̓ ꝓbat ꝯn̄r dicēs: k A q̇ eñi q̇s ſuꝑatꝰ eſt
huiꝰ ⁊ ſeruꝰ ē. ipi v̇o ſuꝑati ſūt a corruptiōe vi
tioꝝ: vt pꝫ ꝑ p̄dicta. ḡ ⁊c. l Si eñi. h̓ īfert cō
cluſionē intētā. ſ. qꝫ heretici ſint alijs pctōribꝰ
grauiꝰ puniendi: qꝛ recidiuū ad infidelitatē ⁊
alia vitia eoꝝ culpā aggrauat ꝑ ingr̄titudinē.
⁊ h̓ eſt qd̓ dꝛ: Si eñi refugiētes coinq̄natiōes † De pe. di
mūdi. i. vitia luxurie gule ⁊ auaricie ⁊ ſuꝑbie. 4. c. ſi refu/
m In cog. dn̄i no. i. ꝑ receptionē fidei q̄ talia gientes.
ꝓhibet. n His rurſus. īplicati ꝑ recidiuū.
o Suꝑantur. ꝑ conſuetudinem. p Facta
ſunt eis poſteriora deteriora prioribus. pro/
pter aggrauationem predictam. ideo ſubdiꝛ:
q Melius enim erat illis nō cognoſcere vi/
am iuſticie. quia per recidiuum ingratitudo di
uini beneficij preaccepti aggrauat peccatum.
Cetera patent.

Additio. In caplo. ij. vbi dicitur in poſtilla. Sed rudentibus. i. funibus
Super illud verbum: Rudentibus. Gloſa rudētes
ſunt funes quibus naute vela ſuſpendunt.

a Cõtigit enĩ illis ⁊c̃. In ꝓuerbijs cũ expoſitione poſitũ ẽ: Sicut canis q̀ reuertiť ad vomitũ ſuũ ita ſtultus q̀ iterat ſtulticiã ſuã. Et poſt aplus addit de ſuo. ⁊ ſus lota in v.l. Canis cũ vomit ꝑfecto cibũ q̀ pectus deꝑmebat ꝓijcit: ſed cũ ad vomitũ reuertiť vñ leuiatꝰ fuerat rurſus occupatur. Sic q̀ neq̃tiã q̃ mẽtis intima ꝑmebat ꝯfitendo ꝓijcit: poſt ꝯfeſſionẽ dũ repetit reſumit. Sus dũ in luto lauať ſoꝛdidioꝛ reddiť. Sic q̀ pctm̃ plãgit nec tñ deſerit: pene grauioꝛi ſe ſb̃ijcit: q̀ ⁊ ip̃aꝫ quã flẽdo iͣpetrare potuit veniã ꝯtẽpſit: ⁊ q̃ſi ĩ lutoſa aqua ſemetip̃m voluit: qꝛ dũ fletibus ſuis vite mũdiciã ſb̃trahit: añ dei oculos ſoꝛdidas ip̃as etiam lachrymas facit. Ca. III.

Pro.26. b (left margin beside the gloss)

† 50.di.c. hi qui.2.et 15.q.ſi.c hi qui.33.q.2 c. de his. De pe.di.3 c. ſunt aũt et.c. irriſoꝛ

b Hanc ecce vo. Iaꝫ b aliã epl'am ſcripſi: A ad repellẽdos pſeudo. Et vt meã magnã ſollicitudinẽ vob̃ oñdã: ecce ꝑ eadẽ cã hãc etiã ſcd̃am ſcribo epl'am. c Ut memores. Ut ꝑ illas epl'as ſitis mẽoꝛes eoꝝ v̈boꝝ q̃ egoip̃e pñs p̃dixi vobis. V̈boꝝ dico acceptoꝝ a ſãctis ꝓp̈his q̃ auctoꝛitate ſctõꝝ ꝓp̈haꝝ ꝯfirmanť: et ſitis mẽoꝛes p̃ceptoꝝ ſanctoꝝ apl'oꝛuꝫ: ne p̃cepta q̃ ſancti apl'i dederũt vobis dimittatis ꝑ p̃dicatiõe illoꝝ pſeudo: ⁊ q̃ p̃cepta ſũt etiã dñi ⁊ ſaluatoꝛ'. qꝛ ip̃e dñs q̀ venit ſaluare nos hec p̃cepta iſtituit ⁊ ſua re p̃cepit. d Illuſores. Illudẽtes fidei ⁊ ſpei xp̃ianoꝝ: ꝙ tp̃s reſurrectionis futuꝝ ſibi fruſtra pꝛomittãt: nõ iuxͣ catholicã fidem: ſꝫ ꝯm ꝓpꝛias ꝯcupiſcẽtias ambulãtes nouis pctis gaudẽtes ⁊ dicẽtes: vbi ẽ ꝓmiſſio: h̃ volũt vobis ĩducere: vt oẽs ꝓmiſſiones de xp̃o vanas credatis q̃ſi nõ ſunt ĩpleta in xp̃o q̃ d̃ illo p̃dicta ſũt in ꝓp̈his. Aut vbi ẽ aduẽtus eius? q̃ſi qd̃ ſignũ d̃ aduẽtu eius poteſtis oñdere? q̃ſi nullus aduẽtus eſt futurus. Iõ nõ credũt futuꝝ aduẽtum: qꝛ ex q̃ p̃res nr̃i doꝛmierũt. i. a tꝑe reſurrectiõis q̃ñ p̃res feſſi eũ expectãdo req̃euerũt. vbi p̈mũ cepit p̃dicari reſurrectio moꝛtuoꝝ: oĩa curſus ⁊ oꝛdo oĩuꝫ creaturaꝝ ſic ꝑſeuerat: ſic̃ mõ: ⁊ nihil mutatũ eſt ad teſtimõiũ aduẽtꝰ eiꝰ: ⁊ h̃ ab ĩitio creature. Sic̃ fuit ĩ p̈ncipio mũdi ſic adhuc ẽ: ⁊ iõ nõ credũt vllũ aduẽtũ futuꝝ. e Ubi ẽ ꝓmiſ. Paulꝰ ſcribẽs theſſalonicẽſibꝰ coercet eos q̀ diẽ dñi inſtare autumabãt. Petrꝰ repꝛhẽdit illos q̀ aduẽtũ ⁊ ꝓmiſſa dñi tardare aſſeuerãt. Uñ ꝯſtat oĩbꝰ q̀ diligũt aduentũ eiꝰ mẽtẽ in hac opiniõe tẽperãtius cohibẽdã: vt neq̃ vicinũ citiuſq̃ aduẽtuꝝ diẽ dñi: neq̃ rurſum tardiꝰ hũc aduẽtare ſuſpicemur. Sꝫ h̃ ſolũ ꝓcuremus vt ſiue ociꝰ ſiue ſero aduenieẽs: ꝑatos nos poſſit ĩuenire dũ venerit. f Latet enĩ. Iõ dicũt oĩa eodẽ mõ ꝑſeuerare: qꝛ vel vere neſciũt: vel fingũt ſe neſcire: vt vos decipiãt duo dei iudicia. alteꝝ ꝑ aquã qd̃ p̃terijt: alteꝝ ꝑ ignẽ qd̃ reſtat. h̃ dic̃ latet eos ꝙ celi. i. iſte humidꝰ aer ⁊ turbulentꝰ de q̃ dꝛ: Miluus in celo cognouit tp̃s ſuũ. erãt p̈us. i. inťioꝛes creatu.

B (left margin)

Hiere.8.c (left margin)

erat illis non cognoſcere viã iuſticię ꝙ̃ poſt agnitionẽ retroꝛſuꝫ cõuerti ab eo qd̃ illis traditũ eſt

a ſ qꝛ p̃ter mala q̃ ſicut pꝛius agũt p̃uaricatoꝛes ꝓmiſſionis ſunt.

ſ ꝓbat auctoꝛitate ſub ſp̃e canis ꝙ ſunt nequã ſerui.

a ſancto mandato. Contigit enim illud eis veri ꝓuerbij: † Canis reuerſus ad ſuũ vomitũ: ⁊ ſus lota in volutabꝛo luti. Ca. III

ſ illis cõuenit illud veꝝ ꝓuerbiũ vel illa ꝑs libꝛi q̃ cõtinet illud ꝓuerbiũ.

b Hanc ecce vobis chariſſimi ſecundam ſcribo epiſtolam in quibus veſtram excito in cõmonitionem ſinceram mẽtem: vt memoꝛes ſitis eoꝛum quę pꝛędixi verboꝝ a ſanctis pꝛophetis ⁊ apoſtoloꝝ veſtroꝝ p̃ceptoꝛũ domini ⁊ ſaluatoꝛis. † Hoc primũ ſciẽtes ꝙ venient in nouiſſimis diebꝰ ĩ deceptiõe illuſoꝛes iuxta ꝓp̈as cõcupiſcẽtias ãbulãtes dicẽtes: Ubi eſt ꝓmiſſio aut aduentus eius? Ex q̃uo eni patres doꝛmierũt: omnia ſic ꝑſeuerãt ab initio creaturę. Latet em̃ eos hoc volentes: ꝙ celi erant

ſ eplis ſ vobis q̃bꝰ ſcribo epl'am

ſ vt vos cõmoneã: ⁊ vos alios cõmoneatis.

a ſ tꝑe antixp̃i: cuius iã ſũt iſti p̃cones

a ſ ex ꝑte ſtultoꝝ nõ ẽ ꝓmiſſio aut aduẽtꝰ: qꝛ ex q̃ antiq̃ p̃res moꝛtui ſũt: nihil videmꝰ mutatũ ĩ mũdo: neq̃ aliq̃d ĩmutabiť niſi ſicut mõ eſt

ſ hic apl's ex ſua ꝑte

a ſ nullũ iudiciũ ẽẽ futuꝝ b ſ alia trãſlatio celi erãt oli de aq̃ ⁊ ꝑ aquã cõſtituiſti c ſ alteriꝰ modi

(right margin letters of the text column: a b c d e f g h i k l m n)

Hanc ecce vob̃ cha. Poſtq̃ apl's remouit erroꝛẽ circa p̈mũ Ca. III. xp̃i aduẽtũ ꝯtingẽtẽ: h̃ ꝯñr docet p̃cauere erroꝛẽ futuꝝ circa ſcd̃m eiꝰ aduẽtũ. Circa qd̃ ſic ꝓcedit: qꝛ p̈mo fideles ĩducit ad tenendũ ſuã doctrinã dicẽs: Hãc ecce vob̃ chariſſimi ſcd̃aꝫ ſcribo epl'aꝫ in q̃bꝰ. ſ. p̈ma ⁊ ſcd̃a. b Uraꝫ excito in cõmonitionẽ. i. ꝑ monitionẽ charitatiuã. c Ut mẽoꝛes ſitis eoꝝ q̃ p̃dixi v̈boꝝ ſctõꝝ vt ea retineatis in mẽte ⁊ ĩpleatis oꝑe. ⁊ ſubdit cuiꝰ ſũt v̈ba dicẽs: d Prophetis ⁊ apl'oꝝ vr̃oꝝ p̃ceptoꝝ dñi ⁊ ſaluatoꝛis. i. q̃ v̈ba ſũt dñi p̃cepta. nos aũt ſumus eius miniſtri denunciando vobis ip̃a. e Hoc p̈mũ. Hic ꝯñr inducit ad p̃cauẽdũ erroꝛẽ qui erroꝛ p̈mo poniť ⁊ eiꝰ motiua rõ. ſcd̃o rõis excluſio. ibi: Latet enĩ eos. tertio veritatis deťminatio. ibi: Adueniet ãt. Circa p̈mũ dicit: Hoc p̈rimũ ſciẽtes ꝙ veniẽt in diebꝰ nouiſſimis. potiſſime circa antixp̃i tꝑa. f In deceptiõe illuſoꝛes. i. illuſoꝛes v̈itať h̃ñtes v̈ba cõpoſita ad decipiẽdũ. g Iuxͣ ꝓpꝛias ꝯcu. ambulãtes. i. ꝯm delectabilia mũdi ⁊ carnis viuẽtes. h Dicẽtes ⁊c̃. Circa qd̃ ſciendũ ꝙ circa futuꝝ iudiciũ fuit vnꝰ erroꝛ a tꝑe apl'oꝝ. ſ. ꝙ illd̃ iudiciũ erat valde ꝓpinquũ. quẽ remouet paulꝰ apl's. ij. Theſſal. ij. dicẽs: Rogamꝰ ãt vos frẽs vt nõ cito moueami a vr̃o ſenſu neq̃ terreami q̃ſi iſtet dies dñi. Aliꝰ ãt erroꝛ ẽ totaliť ꝯrꝛiꝰ. ſ. illoꝝ q̀ negãt iudiciũ futuꝝ. ⁊ ẽ erroꝛ illoꝝ qui dixerũt diuinã ꝓuidentiã nõ ſe extẽdere ad actꝰ hũanos. ⁊ etiã illoꝝ qui negãt ĩmoꝛtalitatẽ aĩe hũane. ad vtrũq̃ em̃ erroꝛẽ ſequiť iudiciuꝫ nõ eſſe futuꝝ. erroꝛes aũt iſti renouabunť ⁊ inualeſcẽt circa tꝑa antixp̃i. ⁊ ꝑ ꝯñs ꝯcluſio ſequẽs de generali iudicio nõ futuro. rõ v̈o motiua ip̃oꝝ ẽ ꝓpť curſum nature. qui a tꝑibꝰ de quibꝰ nõ ẽ mẽoria ꝓceſſit ꝑ reuelationes dieꝝ ⁊ annoꝝ: ita ꝙ nõ fuit mũdi notabilis mutatio: nec ſilr erit vt dicũt. ⁊ h̃ eſt qd̃ dꝛ: Dicẽtes vbi ẽ ꝓmiſſio aduẽtus eiꝰ. q. d. nõ põt oñdi ꝑ aliqd̃ appareẽs ꝙ ſit xp̃s venturus ad iudicandũ. nec ꝑ ꝯñs ꝙ ĩpleturus ſit illas ꝓmiſſiones q̃s xp̃iani dicũt in eis ĩplere. ꝯm ꝙ dꝛ Luce. xxj. His aũt fieri incipiẽtibus reſpicite ⁊ leuate capita veſtra qm̃ appꝛopinquat redẽptio veſtra. ⁊ ſubdiť dicti ꝯfirmatio. cũ dꝛ: i Ex quo em̃ p̃res doꝛmierũt. antiquiſſimi. k Oĩa ſic ꝑſeuerant. in ſuo curſu. ⁊ eadem ratione ſic ꝑſeuerabunt ſine tali mutatione que dꝛ in iudicio futura. l Latet em̃. Hic ꝯſequẽter poniť rõnis excluſio. in hac em̃ rõne duo implicanť. vnũ eſt ꝙ nõ fuit d̃ p̃terito notabilis mutatio: ex quo cõcludiť ꝙ nec erit de futuro. Aliud ẽ ꝙ ꝓmiſſiones facte xp̃ianis nõ ſunt implete nec implebunť. ⁊ ex tali retardatione impletionis arguiť iudiciũ nõ eſſe futuꝝ. ꝓpter quod beatus Petrus p̈mo excludit p̈mũ. ſcd̃o ſcd̃m. ibi: Unũ v̈o. Primũ aũt excludit tãq̃ falſum ꝑ diluuium quod notabiliter mutauit mũdũ ſubmergẽdo oẽ viuũ. p̃ter illa q̃ ſaluata fuerũt in arca: Gen. vij. Terra etiã fuit notabiliť ĩmutata. nã añ ꝓferebat fructꝰ plures ⁊ melioꝛes. ꝓpť qd̃ eſus carniũ ⁊ piſciũ ꝯceſſus eſt poſt diluuium: Gen. ix. ⁊ ꝓ debilitatiõe hũane nature. igiť ꝑ hãc mutationẽ p̈mo dictum alioꝝ excludiť. ⁊ ſcd̃o ꝓpoſitũ ꝯcludiť. ibi: Celi ãt. Circa p̈mũ ſciendũ ꝙ lr̃a dupliciť ẽ exponẽda ꝯm duas expoſitiões de foꝛmatiõe reꝝ ⁊ eaꝝ diſtinctione: q̃s diffuſe poſui in p̈ncipio Gen. Una ẽ ꝙ materia omniũ coꝛꝑaliũ excepto celo empyreo ꝓducta fuit p̈mo ſub vna cõmuni foꝛma. ꝓpter qd̃ vocať pluribus noĩbꝰ. ſ. terra Gen. j. In p̈ncipio fecit deꝰ celũ ⁊ terrã. ꝯm Bedã em̃ ⁊ Strabũ ⁊ alios ſequẽtes hũc expoſitionis modũ. ꝑ celum intelligiť celũ empyreũ. quod ſtatim factũ angelis eſt repletũ. ꝑ terram v̈o materia coꝛꝑaliũ. vocať etiã abyſſus ⁊ aq̃. ibidẽ tenebꝛe erãt ſuꝑ faciẽ abyſſi ⁊ ſp̃s dñi ferebať ſuꝑ aq̃s: ſicut volũtas artificis ſuꝑ materiã de qua vult aliqua diſtincte foꝛmare: ita ꝙ de illa p̈ma die foꝛmata ẽ lux. ſecũda die celũ ſtellatũ ⁊ cryſtallinũ ſuꝑ ip̃m. tertia die quattuoꝛ elemẽta. Sciendum etiã ꝙ beatus Petrus nõ loquiť hic de aliq̃ celo niſi de aereo eo ꝙ fuit purgatũ ꝑ diluuiũ aſcendẽs. xv. cubitos ſupꝛa cacumina montiũ. de qua purgatiõe loquiť hic beatus Petrus. igiť ꝯm hũc modũ ſic exponiť lr̃a. Latet em̃ eos. i. illos qui dicũt mutationẽ notabilẽ mũdi nõ eſſe factã in p̃terito. Hoc. ſ. quod ſequiť poſtea: m Uolẽtes. q. d. hec ignoꝛãtia eſt affectata. quia poterant ſcire ꝑ ſacrã ſcripturã que loquiť de diluuio d̃ quo ſubditur: n Qꝛ celi erant p̈us. i. ꝙ ante diluuium erat celũ aereũ. quod diciť celi in plurali ꝓpter eius duas ꝑtes. ſ. ſuꝑioꝛẽ q̃ tranſcẽdit cacumina montiũ: que cum celo reuoluiť motu diurno: vt habeť. j. Methauroꝝ. ⁊ inferioꝛem que nõ ſic reuoluiť ꝓpter impedimentum montium.

Pro.26. (right margin)

1.Tio.4 2.Tio.3. (right margin)

ꝑoꝛes creaturas mundi. vel ꝑus. i. ante diluuiū. Et ꝙ terra erat ꝑus ꝯſiſtens de aq̄. i. ꝑ remotionē aq̄: q̄ opante v̄bo dei ꝯgregata ē in vnū ⁊ ita apparuit arida: ⁊ ꝯſiſtēs ꝑ aquā: q: diuina diſpoſitiōe venis aq̄ꝝ eſt tota plēa: ſic̄ coꝛp⁹ aīaliū ſanguie: ne ariditate deficeret: ſi irrigatio aq̄ d̄ficeret ꝑ q̄ duo. i. in q̄b⁹ duab⁹ ꝑtib⁹ aere ⁊ t̄ra: q̄ tūc erat mūd⁹ alteri⁹ modi q̄ꝫ iſte ꝑijt: inūdat⁹ aq̄ diluuij. Nā ſuꝑioꝛes ꝑtes non attigit diluuiū. Celi. a. q̄. nō ſūt ⁊ terra eodez v̄bo dei repoſiti in eā foꝛmaz quā mō h̄nt ſunt reſ̄uati igni in meli⁹ cōmutāda ī diē iu. ⁊ ꝑditiōis īpioꝝ hoīm. a Per q̄ ille t. mū. aq̄ inū. p. Perijt t̄ra q: ſb̄ merſa tāto tꝑe fructificare deſtitit: p⁹ea etiā diſſilez pleriſqꝫ in loc̄ ab ea quā ꝑus acceꝑat faciē recepit: ꝑierūt ⁊ celi ſ̄m ſpēs h⁹ aer̄. Occupauit eī aq̄ totā iſtā capacitatē vbi aues volitāt. Sūt ⁊ celi ſuꝑioꝛes: ſ; vtꝝ ⁊ ipi ꝑituri ſūt igni: an hi ſoli q̄ etiā in diluuio ꝑierūt: diſceptatio ē aliq̄n ſcrupuloſioꝛ int̄ doctos. b Unum v̄o h̄. Probato ꝙ iudiciū vere erit: oñdit q̄ꝫ efficax fuerit. Si d̄r vob̄ a pſeudo: q̄d vult̄ poteſtis facere: q: tātū tp̄us reſtat vſqꝫ ad diē iudicij: ꝙ ex lōgin q̄tate tēꝑis iudex ſcire m̄lta n̄ potīt: nō credat̄ eis: q: q̄cq̄d pōt fieri mille annis ita videt ſic̄ ill̄d q̄d fit vna die. Si dicūt mille ānis penitēdo n̄ aſſeq̄mī veniā delictoꝝ nō credat̄: q: vn⁹ dies v̄e pn̄ie tātū valet q̄ꝫtū mille āni: ſic̄ latroni. Si dicūt n̄ oꝑtet tādiu laboꝛare: vna die poteſt̄ reſpirare n̄ credat̄: q: mille āni labor̄ n̄ pl⁹ ſufficiūt ad vitā q̄ꝫ vn⁹ dies. Et q̄n̄q̄dez futuꝝ ē iudiciū. ꝗ nolite ſeduci ꝑ pſeudo: q̄ dicūt vobis ꝙ ⁊ ſi ſit futuꝝ iudiciū: nō tn̄ vob̄ timēdū: q: cū ſint tot cogitatiōes ⁊ tot act⁹ hoīm: ſi ſigillatī debeāt diſcuti: nō ſufficiēt milia ānoꝝ: cū in vno ſolo die dicat̄ futuꝝ iudiciū: ⁊ ſic multa poterūt latere iudicē. Sꝫ nō lateat vos iſtud: ꝙ tātū valet apud deū vn⁹ dies ad agēdū aliq̄d: q̄ꝫtū mille āni hoīb⁹ ad ſolā rē faciēdā. c Sic̄ mille āni. In agnitiōe diuīe v̄tutis ⁊ p̄terita ⁊ pn̄tia ⁊ futura eq̄lit̄ pn̄tia ꝯſtāt: ⁊ q̄ lōga nob̄ vel breuia vident̄ tēpoꝝ curricula eq̄lis ſunt ſpacij apud ꝯditoꝛē tēpoꝝ: q̄ oīa eq̄lit̄ ⁊ magna ⁊ ꝑua ꝯſpicit. Jō h̄ cōmēoꝛat apl̄s: vt cōicat eos q̄ dicebāt: vbi ē ꝓmiſſio aut aduētus eius: oñdēs deū nequaq̄ꝫ oblitū ſue ꝓmiſſionis aut aduētus. Sed cuz ita vnūquēqꝫ diē ſeculi noſtri eterna ſua mēoꝛia contemplet̄ vt ānoꝝ mille circūitus: ⁊ ita mille ānos vt vni⁹ diei ſpaciū ſine laboꝛe circūſpiciat. Māifeſte intelligēdū ē: ꝙ ipoꝝ q̄ꝫ dieꝝ ⁊ ānoꝝ oīum finē certiſſime nouerit: ⁊ abſqꝫ vlla dubitatiōe h̄ q̄ꝫ p̄nouerit: quando aduentus ipius claritas reuelanda: q̄n̄ ꝓmiſſa ſanctis ſint reddēda p̄mia. vnde ⁊ recte ſubiūgitur: Non tardat ⁊c̄. d Non tardat do. Et q: omnia videt poteſtis credere ꝙ dn̄s nō tardat pꝛomiſſis implendis: q: nondū eſt tp̄s implēdi: ſ; tēꝑe q̄ ꝓuidit implēda implebit. Sed iō differt: vt electoꝝ ſummā quā ꝓuidit ꝑus adimpleat. vn̄ in apocalypſi: Et dictū ē illis vt req̄eſcerēt adhuc modicū tēpus donec compleantur cōſerui eoꝝ.
Apo. 6. c
c Celi magno.
Allego. Allego. Celi. i. ſancti ſi quid in eis purgandum eſt ꝑ ignem purgabuntur. f Elementa. Quattuoꝛ: quibus mūdus ꝯſiſtit: ille maximus ignis abſumet. Nec cuncta in tm̄ abſumet: vt non ſint. Sed duo in totum conſumet: duo v̄o in melioꝛem reſtituet faciē. vnde in ſequētibus: nouos celos ⁊ nouā terrā: ⁊ ꝓmiſſa ipius expectam⁹ ⁊c̄. Uel: Elemēta ſancti qui fuerūt alijs

ꝑrius ⁊ terra de aqua ⁊ ꝑ aquaz a b c
a ſ duo. i. in quibus ꝑtibus aere ⁊ terra
a cōſiſtens dei v̄bo: ꝑ q̄ue ille tunc d e
ſ pollut⁹ pctis hoim ꝑ aquā purgatus eſt
mūdus aqua inundatus perijt. f g
ſ p⁹ diluuiū ⁊ coinq̄nāt̄ pctis reſeruati ſūt vt pur h
Celi autē qui nūc ſunt et terra eo i k
gēt̄ ꝑ ignē cū ſuis mal' h̄itatoꝛib⁹ in die iudicij
dem verbo repoſiti ſūt igni reſer l m
uāti in diē iudicij: ⁊ ꝑditionis im n o
b pioꝝ hominum. Unum v̄o hoc p
nō lateat vos chariſſimi: † q: vn⁹ q
c dies apud dn̄m ſicut mille āni: et
d mille anni ſicut dies vn⁹. Nō tar r
dat dn̄s ꝓmiſſionez ſuā: ſicut q̄ s
daz exiſtimāt. Sꝫ patient er agit t
a ſ vt vos in v̄tutib⁹ creſcatis b ſ ⁊ vt alij q̄ cōuertēdi ſunt conuertant̄
propter vōs: nōlens aliquos pe v x
ſ vel reſipiſcere
rire ſed oēs ad penitētiā reuerti.
ſ n̄ tardat ſꝫ poti⁹ b ſ iꝓuiſ⁹ rapiēſ ad iudiciū
† Adueniet aūt dies dn̄i ſicūt fur y z
a ſ q̄ ī diluuio trāſiert: q: tātū aſcēdet iudicij ignis q̄ꝫtū aſcēdit aq̄ diluuij b ſ iuoluētis ignis.
c ſ in aliam foꝛmam.
e ī q̄uo celi magno īpētu trānſiēt: a b
f elementa vero caloꝛe ſoluentur: c

a Et terra. i. elemētū terre. b De aq̄. i. de īfoꝛmi materia q̄ noīat̄ aq̄ vt dictū ē. ⁊ de illa facta ſunt elemēta vt dictū ē. c Et ꝑ aquā ꝯſiſtēs. q: ꝑtib⁹ terre admiſcent̄ aq̄: vt terra h̄eat ꝯtinuationē ⁊ ꝯſiſtētiā. alit̄ ei reſolueret̄ in pulueres. d Dei v̄bo. ſupple facta ſūt iſta: vt ptꝫ Geñ. j. d Per q̄. ſ. tria elemēta p̄dicta aerē aquā ⁊ terrā. e Ille t. mū. i. tꝑe noe. f Aq̄. ſ. diluuij. g Inūdatus. a ſoꝛdibus fact̄ ī mūdo ſenſibili. h Perijt. q: oīa viuētia fuerūt moꝛtua except̄ ſaluatis ī arca. Elemēta etiā fuerūt deterioꝛata. Qꝫ aūt diluuiū ꝓceſſit ex trib⁹ elemētis p̄dict̄ pꝫ Geñ. vij. vbi d̄r: Rupti ſunt oēs fonteſ abyſſi magne. i. oceani: q: cauernoſitates terre ītra q̄s ꝯtinet̄ mare: rupte fuerūt: ⁊ ſic aq̄ maris effuſe fuer̄t ſuꝑ terrā h̄itabilē: ex q̄ pꝫ ꝙ ꝑ aquā ⁊ terrā factū ē diluuiū. Silr̄ ꝑ aerē. nā ibi ſubdit̄: Et facta ē pluuia ſuꝑ terrā. xl. dieb⁹ ⁊. xl. noctib⁹: ⁊ ſic magna ꝑs aeris ꝯuerſa fuit in aquā. Alia v̄o expoſitio accipit̄ ſ̄m dictū hebꝛeoꝝ ⁊ pluriū doctoꝝ catholicoꝝ q̄ dicūt a p̄ncipio creationis oīa coꝛꝑalia q̄ꝫtū ad p̄ncipales mūdi ꝑtes. ſ. coꝛꝑa celeſtia ⁊ q̄ttuoꝛ elemēta fuiſſe ſil̄ ꝓducta ſb̄ foꝛmis ſuis ſubſtātialib⁹ ab inuicē diſtīctis: ⁊ foꝛmatio ſeu diſtīctio eoꝝ q̄ deſcribit̄ in p̄ncipio Geñ. Facta p̄ma die ſcd̄a tertia ⁊ q̄rta nō accipit̄ niſi ſ̄m ꝓꝛietates ⁊ q̄litateſ accidētales: ſic̄ d̄r aliq̄s hō fieri q̄n ꝑuenit ad etatē adultā: ⁊ h̄ ꝓpt̄ debitā q̄ꝫtitatē ⁊ robur coꝛꝑis ⁊ ſil'ia q̄ tūc attingit: ⁊ tn̄ nō ſunt niſi ꝓꝛietates accidētales: q: ſ̄m ſuā ſubſtātiā factus ē hō a p̄ncipio vnionis aīe cū coꝛꝑe: ⁊ ſic lux q̄ d̄r facta p̄ma die ē ipa claritas ſolis que eſt eius q̄litas. Qꝫ aūt dicit̄ ſol fieri tertia die hoc eſt ſ̄m motum eius ꝓꝛiū ab occidente in oꝛientē. Celum v̄o quod dicit̄ factū ſecunda die. i. coꝛpoꝛa celeſtia: hec factio accipitur ſ̄m ſoliditatem tunc eis datā ſ̄m hebꝛeos. ſ̄m alios v̄o eſt virtus influendi in inferioꝛa q̄ tunc fuit eis data. ſimiliter foꝛmatio elementoꝛum ſeu diſtinctio facta fuit tertia die ſ̄m ꝓꝛietates accidentales. nam ante diem tertiam elementum aque non habuit debitam denſitatē ſed vapoꝛaliter eleuabat̄ ꝑ totum aeris ſpacium: ⁊ ſic vnum elementum nō videbat̄ ab alio diſtīctum. nec ſimiliter terra: quia erat aquis cooꝑta: ſed tūc aque fuit data debita dēſitas: ⁊ ſic occupauit minoꝛē locū: ⁊ facte fuerūt ꝯcauitates in terra vbi recepta fuit vna ꝑs elemēti aq̄: ⁊ ſic remāſit diſcooꝑta vna ꝑs terre aq̄s ꝓ h̄itatiōe hoīm ⁊ aīaliū: ⁊ aer apparuit ī ſua trāſparētia: ſic̄ plen⁹ dixi in p̄ncipio Geñ. ⁊ ſ̄m h̄ exponēda ē ſic l̄ra h̄. cū d̄r: Celi erāt ꝑus. i. due ꝑtes aer̄ ſuꝑioꝛ ⁊ īferioꝛ. Et terra. i. elemētū terre. De aq̄ foꝛmata mō dicto: q: ꝑ dēſitatē aq̄ ⁊ receptionē eius ītra ꝯcauitates terre apparuerūt elemēta diſtīcta. cet̄a exponant̄ ſic̄ ꝑus. i Celi. Hic ex dictis ꝯcludit ꝓpoſitū: arguēs a ſil̄i ꝙ ſic̄ mūd⁹ fuit īmutat⁹ ꝑ aquā tēꝑe noe: ſic aduenīēte iudice īmutabit̄ ꝑ ignē ꝯflagratiōis: q̄ ſ̄m doctoꝛes catholicos tātū aſcēdet q̄ꝫtū aq̄ diluuij aſcēder̄t: ⁊ h̄ ē q̄d dic̄: Celi āt q̄ nūc ſūt. i. ſuꝑioꝛ ꝑs aer̄ ⁊ īferioꝛ. k Et t. i. elemētū terre: ꝑ q̄d etiā intelligit̄ elemētū aq̄ eo ꝙ nō ē totalit̄ ſeꝑatū a terra: ſ; ꝑtes aliq̄ aq̄ cōmiſcent̄ ꝑtib⁹ terre ⁊ aliq̄ ītra ꝯcauitates ei⁹ ꝯtinent̄: vt dictū ē. l Eodē ver. diuio. m Repoſiti ſūt. i. ꝯſ̄uati. q̄m ſi v̄t⁹ dei ꝯſ̄uās ab eis retraheret̄: ī nihilū redigerent̄. n Igni re. ī d. iu. i. tūc ꝑ ignē purgādi. o Et ꝑ. im. ho. tūc eī coꝛꝑe ⁊ aīa dānabunt̄. p Unū v̄o. h̄ excludit ſcd̄m motiuū d̄ retardatiōe īpletionū diuioꝝ ꝓmiſſoꝝ: q: nō ē retardatio ex ꝑte dei: lꝫ nob̄ videat̄. ꝓpt̄ q̄d d̄r: q Quia vn⁹ di. a. dn̄m ſi. mil. an. apd̄ nos. ſic āt loquit̄ Petr⁹ ſ̄m ꝙ d̄r pſ̄. lxxxix. Mille āni an̄ oculos tuos tāq̄ꝫ dies heſterna q̄ p̄terijt. ꝑ millenariū eī ītelligit̄ q̄ꝫtacūqꝫ reuolutio tēpoꝝ q̄ modica ē ⁊ nulli⁹ momēti cōꝑata diuīe et̄nitati. ꝓpt̄ q̄d r̄ndēdo eoꝝ argumēto ſubdit: r Nō tar. d. ꝓ. i. in redditiōe ꝓmiſſoꝝ nō tardat vltra debitū. s Sic̄ q̄. exi. erronee ꝓpt̄ h̄ negātes futuꝝ iudiciū: vt p̄dictū ē. t Sꝫ pa. agit. iudiciū differendo. v Propt̄ vos. vt iuſti. ſ. ī merito ꝓficiāt: ⁊ mali ꝑ pn̄iaz redeāt. iō ſeq̄t̄: x Nolēs ali. pe. q̄ꝫtū ē ex ſe. y Adueniet. Poſtq̄ꝫ excluſit erroꝛē circa iudiciū futuꝝ: h̄ ꝯn̄r det̄miāt v̄itatē. ⁊ p̄mo ponit̄ h̄ det̄miatio. ſcd̄o ſubdit̄ vtil' monitio. ibi: Cū igit̄ h̄. tertio doctrine pauli approbatio. ibi: Sic̄ et chariſſim⁹. q̄rto ꝯcludit̄ ītēta ꝯcluſio. ibi: Uos igit̄. Circa p̄mū d̄r: Adueniet āt dies dn̄i. i. dies iudicij: q̄ d̄r dies dn̄i: q: tūc in oīb⁹ fiet voluntas ei⁹ in punitiōe maloꝝ ⁊ p̄miatiōe bonoꝝ: ⁊ ſubdit̄ mod⁹ veniēdi cū d̄r: z Sic̄ f. i. repēte ⁊ ex iꝓuiſo: ſic̄ d̄r Matth. xxiiij. De die aūt illa ⁊ hoꝛa nēo ſcit ⁊c̄. a In q̄ celi. i. ſuꝑioꝛ ꝑs aeris ⁊ īferioꝛ. b Magno im. trā. a ſtatu in q̄ nūc ſūt ꝑ īpetū ignis ꝯflagratiōis. c Elementa v̄o ca. ſol. q. d. nō ſolū aer ſ; etiā elementa igne purgabunt̄.
Ezech. i. k
1. Cef. 5. a
Apo. 3. a

fuerūt alijs materia bñ operandi:p tp̄ale ſupplíciū ſoluentur in melius. a Nouos celos. Nō ait alios:ſ; veteres et antiq̄s in meli⁹ cōmutādos.vñ Dauid: Ipſi perībūt tu au.p.ꝛ oīa ſicͣ veſti.vete.ꝛ ſicͣ op.mu.eos ꝛ mu.Que mutabūtᷣ. Cōſtat ꝓ certo:qꝛ ꝯſumpti p ignē:mox abeū- Ps. 101.
te igne gratiorē reſumēt ſpeciē.de igne ꝛ aq̄ nihil tale habemus:q̇n
Apo. 21. a poti⁹habem⁹ ī apocalypſi.Et mare iā nō ē.habemus ꝛ in ꝓphetis:
Ibi.18. g Lux lucerne non lucebit tibi am-
Allego. plius. b Et ꝓmiſſa ꝛc.Alleg. Nolite credere illis q̇ dicunt nihil eſſe īpletū de oībus q̄ de natiuitate xp̄i ꝓmiſſa ſunt dicentes: vbi ſunt noui celi:ꝛ noua terra q̄ ꝓmiſſa ſūt.nouos celos credim⁹ illos ī q̇bus iuſticia inhītat.ꝛ nouā terrā:illos q̇ ferūt fructū nouitatis:ꝛ hos dicim⁹ ꝓmiſſa dei.vł nos in quib⁹ iuſticia hītat:ꝛ veritatē ſcimus celos.i. ſctōs expectamus nouos futuros: ꝛ terrā nouā:qꝛ ꝓmiſit. c In q̇bus.Id ē quo tp̄e futuri ſeculi iuſticia habitat:qꝛ tūc cuiq; fideliū ꝓ mō certamis corona reddetᷣ iuſticie:qđ in hac vita fieri nō pōt. d Et.
D Id ē:A dño.ille ſol⁹ pfecte mūd⁹ eſt:q̇ diuino iudicio mūdus ē.humana ſepe falluntᷣ iudicia. e Satagite īmacu.ꝛ in.He ſunt vigilie
Luc.12.e de quib⁹ đꝛ:Btī ſerui illi q̇s cum venerit dñs īuenerit vigilantes. Uigilat q̇ ſe a ſordibus īmunē cuſtodit.q̇ q̄tū in ſe ē cū oīb⁹ hoīb⁹ pacē hꝫ:q̇ om̄s illecebras carnis ſpūs regimini ſubdit:in ſeip̄o pace feliciſſima vtēs. f Fratᷣ noſter pau. Paulū ilł ſcripſiſſe dicͣ: In q̇ oñdit:qꝛ ꝙ paulus q̇buſdā ſpāliter ecclijs ſcripſit:oīb⁹ eccleſijs q̄ ſunt p orbē generalitᷣ ſcripſit. Petrus ſapīam pauli laudat.
1.Cor.15.b Paulus de ſe dicͣ:Ego ſum minimus apl'oꝝ:qui nō ſum d.v.a.q. p.ſ.e.Paulus ꝓ ṗori ſe in fidelitate humiliat:ꝛ alioꝝ apl'oꝝ innocentiā p̄fert.Ecce ṗm⁹ apl'oꝝ oblitus ſui ṗmat⁹ ꝛ dataꝝ ſibi clauiū datā paulo miratᷣ ſapīaꝫ:qꝛ mos eſt electoꝝ vt magis alioꝝ q̄ꝫ ſuaſ mirentᷣ ꝟtutes: ꝛ p has ſe ad ꝑfectū excitēt. g Difficilia. In epiſtolis pauli q̄ depꝛauantᷣ ab hereticis dicͣ:maxīe illa q̇b⁹de gr̄a dei loquitᷣ: q̄ iuſtificat ipios.i. ex im-
Ro.5. d pijs facit iuſtos. Dicͣ eī: Ubi abūdauit pctm̄ ſupabūdauit gr̄a.ne quis deſperaret de cōmiſſis pctīſ. heretici ita interp̄tantᷣ ꝙ ſuadeat plura facere pctā:vt potioꝛa p ħ recipiāt bona. Cōtra q̇s Petrus ſbiūgit: Uos igitᷣ fra.p̄ſciētes:qꝛ īſipiētes mł'tipharios ītroducent erroꝛes.Quidam iudicium futurum negantes:quidam diuīa eloquia falſantes: quidam male interpꝛetantes:quidam luxurie frena laxantes:et alia multa.
h Depꝛauant. Nullus veteris vel noui teſtamenti liber.in quo heretici aliquid non peruerterint : vel demendo:vel addendo:vel mutando: vnicum remedium indoctis humili ſtabilitate verbis doctoꝛum auditum pꝛebere: quam ſtabilitatem:quia heretici non habent vento ſuperbie quaſi palea leuis de eccleſia tolluntur:vnde ad ſuam ipſoꝛum perditionem.

Finit ep'la ſecunda Petri apoſtoli.

terra aūt ꝛ oīa q̄ in ip̄a ſunt exu- a
(a ſ qūquidem in tāto iudicio,mali in peius:boni in melius ſunt mutandi)
rentur. Cūm igitur hec omnia b
diſſoluenda ſint:quales opoꝛtet c
(ſ in bonis)
vos eſſe in ſanctis conuerſationi
(ſ ad alios ſ p ſpem)
bus ꝛ pietatibus expectantes ꝛ d e
(ſ bñ agēdo ſ vt tales ſitis ꝓpter q̇s ſaluandos dñs veniat ad iudiciū ſ iudicij)
pꝛoperantes in aduentū diei do f g
mini:p quem cęli ardentes ſoluē h
tur:ꝛ elemēta ignis ardoꝛe tabe-
(ſ pꝛioꝛa deficiēt:ſed)
a ſcent:†Nouos ꝟo cęlos ꝛ nouaꝫ i
b c d terrā ꝛ ꝓmiſſa ip̄i⁹ expectam⁹:in k l
(ſ qꝛ dies dñi venit)
quib⁹ iuſticia hītat. Pꝛopter qđ m
e chariſſimi hęc expectātes:ſatagi n
(a ſ a venialibus in coꝛpe. b ſ a criminalibus in mēte c ſ ab eo vel ad honoꝛem eius venientis ꝛ pulſantis.)
te im̄maculati ꝛ iuiolati ēi inue- o p
(ſ pacificati remiſſis peccatis)
niri in pace:et domini noſtri ieſu q
(ſ ne puretᷣ ꝙ tardet ꝓmiſſionē dñs:ſꝫ ītelligite ꝙ iō lōganimitᷣ expectat dñs vt plures ſaluentᷣ)
xp̄i longanimitatem ſalutem ar- r
f bitramini: ſicut ꝛ chariſſim⁹ fra- s
ter noſter paulus ſecundum da- t
tam ſibi ſapientiā ſcripſit vobis:
(ſ ipſe paulus)
ſicut ꝛ in omibus ep'lis:loquens v
(a ſ ep'lis b ſ q̄ ego p̄dixi vobis vt hec faciatis q̄ docui. c ſ ep'lis pauli.)
in ēis dē his in q̇bꝰ ſunt quę- x y
(ſ ſine lumīe iuſticie)
g dā difficilia intellectu:q̄ indocti z
(ſ mēte:qꝛ intᷣ doctos dōce erudiantᷣ nō pmanēt.)
h ꝛ inſtabiles depꝛauant:ſicut ꝛ cę a b
teras ſcripturas ad ſuam ipſoꝛū c d
perditionem. Uos igitur fratres e
(ſ hec)
p̄ſcientes cuſtodite:ne inſipiētiū f g
erroꝛe traducti excidatis a pꝛo- h
(ſ fidei ſ ſed potius)
pꝛia firmitate. Creſcite ꝟo in gra i
tia ꝛ cognitione domini noſtri ꝛ k
chꝛiſti ieſu ſaluatoꝛis. Ipſi glo- l
(a ſ inter q̇tidianas aduerſitates b ſ ꝛ maxime cū diu deſideratus videbitᷣ)
ria ꝛ nūnc ꝛ in diēm eternitatis.
Amē Finit ep'la ſcđa petri apl'i.

a Terra aūt ꝛc.i.nō ſolū terra ſ; etiā oīa q̄ in ip̄a ſūt facta ꝛ đ ip̄a ꝓducta exurētᷣ. b Cū igitᷣ ħ.Hic ex dictꝭ ſbditᷣ vtił monitio:qꝛ ſi tāta diſtrictio iudicis apparebit ī ſenſibilib⁹ elemētꝭ:hoīes meriti et demeriti boni ꝛ mali capaces:debēt eē ſolliciti ꝙ ſint ī aduētu iudicis p̄pati.ꝛ ħ eſt qđ đꝛ:Cū igitᷣ hec oīa elemēta diſſoluēda ſint:mō dicto. c Quales optet vos eē in ſctis ꝯuerſatiōib⁹.ad voſip̄os. d Et pietatibus.ad ꝓxīos.q.d.optet vos eē multuꝫ in talib⁹ p̄patos. e Expectātes.cū ſecuritate. f Et ꝓperātes.cū hilaritate. g In aduentu diei.ſ.extremi iudicij:ſicͣ dicͣ ſaluatoꝛ Luce.xxj. His aūt fieri incipientib⁹ reſpicite ꝛ leuate capita vr̄a.i.exhilarate coꝛda:vt exponit Grego.homelia.j. Per quem.ſ.aduētum diei iudicij. h Celi ardētes.exponatᷣ vt.ſ̄. i Nouos ꝟo celos ꝛc.nō dicͣ alios ſꝫ nouos.i.eoſdē ſubſtātia in melius tñ īmutatos ꝛ ſic īnouatos. k Et ꝓmiſſa ip̄ius.Eſa.lxv. Ecce ego creo celos nouos ꝛ terram nouā. l In quibus iuſticia habitat.i.habitabit: ꝛ loquitᷣ de futuro p modū p̄teriti ꝓptᷣ certitudinē ꝓphetie:qꝛ tūc oīa ad lineaꝫ iuſticie reducentᷣ.ideo ꝯcludit: m Pꝛoptᷣ qđ chariſſimi hec expectātes. †Apo.21.a ſcꝫ iuſtā retributionē ꝓ meritis vel demeritꝭ. n Satagite īmaculati.a pctīs carnalib⁹. o Et iuiolati.a ſpūalib⁹. p Inueniri in pace.ꝯſcie. q Et dñi nr̄i lon.i.remuneratiōis veſtre ab ip̄o dilationem. r Salutē arbitrami.i.reputate ad augmentū p̄mij vr̄i ꝛ meriti. s Sicͣ ꝛ cha. Hic ꝯñr ponitᷣ doctrine pauli approbatio cui pſeudo apl'i detrahebāt dicētes ꝙ nō erat apl's eo ꝙ nō fuerat cū xp̄o ſicut alij. ꝛ iō dicebāt doctrinā ei⁹ nō eſſe recipiēdā vt apl'icā.ſcđo dicebāt eā ꝯtinere erronea puertētes ei⁹ intellectū.ꝟbi gr̄a.Ex eo ꝙ dicͣ Ro.v.Ubi abūdauit delictū ſupabūdauit ꝛ gr̄a:dicebāt eū īducere hoīes ad frequētationē pctī:vt ꝯſeq̄rentᷣ augmentū gr̄e:qđ nō ē veꝝ:ſꝫ intēdit ibi dicere ꝙ ſicͣ tp̄e legis moſaice pctm̄ abundabat eo ꝙ ip̄a oñdebat pctm̄:ſꝫ nō ſanabat.ſic p xp̄m ſub lege factum gr̄a abūdat.ideo đꝛ Ioħ.iiij.ꝙ ſalus ex iudeis ē.Igitᷣ Petr⁹ apl's vtrūq; remouet.vñ ṗmo oñdit paulū eſſe veꝝ apl'm noīans ip̄m frēꝫ chariſſimū dicēs:Sicͣ ꝛ chariſſim⁹ ꝛc.ſcđo oñdit ei⁹ doctrinā eſſe ſctām dicēs: t Scđm datā ſibi ſapīam a deo ſcripſit voħ.nō inſtinctu ꝓpꝛio ſ; diuino:oñdit etiā ip̄m eſſe ꝯfoꝛmē ſue doctrīe dicēs: v Sicͣ ꝛ in omnibus epiſtolis loquens in eis.ſ.epiſtolis. x De his.i.de eiſdem de quibus ſcripſi vobis.ſ.đ veritate fidei catholice ꝛ de p̄paratione ad futurum iudiciū: ſicut pꝫ in epiſtolis Pauli in pluribus locis. y In quibus ſunt quedam difficilia ītellectu.maxime rudibus.ideo ſubditur: z Que indocti. in ſacris ſcripturis. a Et inſtabiles.in fide ꝛ moꝛibus. b Depꝛauant.male interp̄tādo. c Sicut ꝛ ceteras ſcripturas.ſ.euangelij ꝛ ꝓphetarum quas iudei ꝛ heretici coꝛrūpunt. d Ad ſuā ip̄oꝝ damnationem. vt dictum eſt.ſ̄.ca.p̄cedenti. e Uos igitur.Hec eſt vltima pars in qua ꝯcluditur intentum:Uos igitur fratres p̄ſcientes:iudicem eſſe venturum ꝛ fallacias hereticoꝛum. f Cuſtodite .i. diligenter cauete. Quod ſequitur in aliquibus libꝛis: Uoſmetip̄os.non eſt de textu. g Ne inſipientium erroꝛe traducti.i. extra regulam fidei ducti. h Excidatis a ꝓpꝛia firmitate.fidei ꝛ moꝛum. i Creſcite ꝟo in gratia.merendo eius augmentum per opa bona. k Et in cognitione domini noſtri ieſu xp̄i.i.vt magis explicite cognoſcatis articulos fidei ꝛ beneficia ieſu chꝛiſti. l Ipſi gloria ꝛ nunc ꝛ in diem eternitatis.id eſt ſine fine.Amen.